

XXXVI



APLEC DE LA SARDANANA 2011 L'ESCALA 2011 L'ESCALA APLEC DE LA SARDANANA



Dies 4 i 5 de juny

*Dedicat als mestres-compositors
Tomàs Gil i Membrado
i Joaquim Soms i Janer*



SERVEI MUNICIPAL D'AIGÜES



Sorea

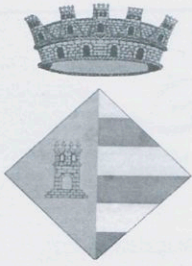
Ronda del Padró, 5
17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 16 24 / 972 77 27 31



Passeig del Mar, 4
17130 L'ESCALA (Girona)

Tel. 972 77 02 89 - 972 77 06 66
Fax 972 77 32 97



Benvinguts a l'Aplec

El XXXVI Aplec de la Sardana començarà al passeig Lluís Albert quan s'haurà escolat una mica més d'un mes que l'Escalona haurà deixat d'ésser Ciutat Pubilla de la Sardana. Amb molt d'honor l'Escalona ha fet front a aquest repte des de l'abril de 2010 fins al 30 d'abril de 2011, que ha passat el testimoni a la població d'Organyà. A la 50a Ciutat Pubilla de Catalunya s'han celebrat més de 100 activitats, relacionades amb la sardana i la cultura popular i tradicional de Catalunya, que han mobilitzat més de 5.000 persones.

Un any després podem afirmar que a través del treball, l'esforç, esperança i l'optimisme hem aconseguit les fites que tots ens havíem marcat.

S'han anat succeint els actes que comporta ser ciutat pubilla i l'activitat sardanista habitual de cada any. A més a més, s'han organitzat dos cicles de conferències, dos debats, s'han publicat dos CDs, s'ha donat un caire sardanista a activitats que ja se celebren habitualment (com l'exposició de flors o els actes de la Marató de TV3), hi ha hagut dues trobades de corals, l'Aplec ancestral d'Empúries, diverses exposicions, un curset per aprendre a comptar sardanes revesses, una trobada d'esbarts i altres.

Més enllà del llistat d'actes, el més important a ressaltar és, sens dubte, l'esperit amb què han estat fets. La intenció ha estat sempre englobar la sardana dins la cultura popular i tradicional catalana, amb la màxima implicació del major nombre d'expressions culturals possibles: la tradició gegantera, el cant coral, l'havanera, els balls tradicionals.

En el moment de donar la benvinguda als assistents al nostre aplec vull agrair a totes les persones i entitats que sumant iniciatives i esforços han fet possible posar el llistó de la sardana ben alt durant aquest any de pubillatge. L'aplec d'enguany i tota l'activitat sardanista escalonenca és la continuació d'aquest esperit i la demostració que la sardana és troba en l'essència del nostre poble.

Sigueu tots molt benvinguts.

Estanislau Puig i Artigas

Alcalde de l'Escalona



Braseria Pizzeria

Camí Ample N. 60/62
17130 L'Escala (Girona)

Tel. 972 77 38 05 - Fax. 972 77 41 19

www.migmelo.com

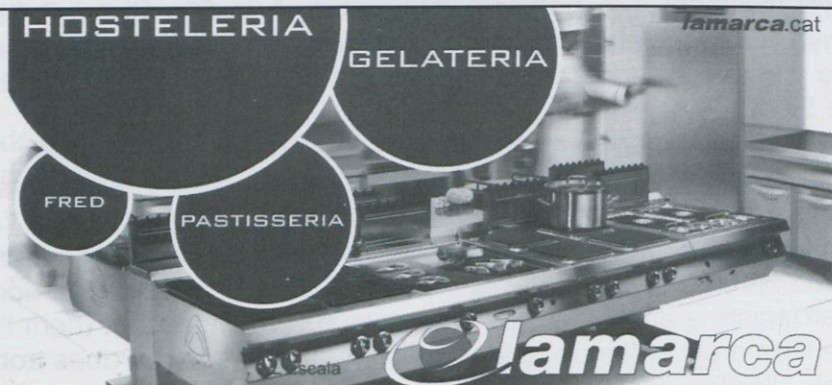
HOSTELERIA

GELATERIA

FRED

PASTISSERIA

lamarca.cat



c/. Gerani - Tel. 972 773 068 - L'ESCALA

PEIXOS
MASA FONT



C/ Enric Serra, 1
Tels. 972 77 01 34 / 972 77 07 96
L'ESCALA (Girona)



Escalencs, escalencs, visitants, lectors i fidels a la rodona:

Enguany, el 36è Aplec de la Sardana de l'Escala arriba poques setmanes després dels dies de Pasqua, en les quals es celebraren els actes de cloenda de l'Escala Ciutat Pubilla de la Sardana 2010, el 50è municipi mereixedor del títol vitalici de Meritíssima en la Sardana. Concretament, fou el dissabte 16 d'abril quan es posà la cirereta a tot un intens any farcit de multitud d'actes, com fou el 35è Aplec de la Sardana, una celebració especial, dedicada a les Pubilles de la Sardana, als compositors locals i als sardanistes escalencs, sobretot a les noves generacions, que han tingut un paper destacat en els actes del pubillatge. La passada edició de l'aplec també fou especial perquè fou la més llarga mai celebrada, ja que el mal temps i la falta d'un espai de soplug proporcionat amb antelació motivà que s'hagués d'ajornar i no es pogués celebrar fins al 16 d'octubre, acabada la temporada i calendari d'aplec de les comarques gironines, per no encavalcar-se amb cap. I encara, també fou especial perquè es celebrà en dissabte. Realment, amb motiu del pubillatge, tot fou especial.

I en l'edició d'enguany, la 36a, la festa gran del sardanisme a l'Escala és dedicada als dos compositors de sardanes més veterans de Catalunya encara en actiu: els mestres Tomàs Gil i Membrado i Joaquim Soms i Janer, de 96 i 97 anys d'edat, respectivament. És un orgull poder retre un sentit i afectuós homenatge a aquests dos compositors que, amb la seva bonhomia, senzillesa, amabilitat, constància i amor han fet de la Sardana, junt a la família i a Catalunya, el seu element vital i la seva forma de vida.

No voldríem cloure aquestes breus línies sense agrair la desinteressada contribució dels col·laboradors i, sobretot, l'important suport econòmic de les empreses i negocis que s'anuncien en aquest butlletí, sobretot en l'època en què vivim.

Esperem que participeu dels actes programats pel dissabte 4 i el diumenge 5 de juny que, tot i no ser tan abundants com altres anys, són organitzats amb molta il·lusió i amb la intenció de demostrar la llarga i peculiar vocació i tradició sardanista de la nostra vila.

Hi esteu totes i tots convidats!!!

Visca l'Escala! Visca l'Aplec! Visca la Sardana!

La Comissió Organitzadora.

MILAR

electro rivera valentin sl

VENDES

Exposició
Electrodomèstics
Parament de la llar
Imatge i so
Telefonia

INSTAL·LACIONS

Taller
Gas
Llum
Aire condicionat
Aigua
Calefacció

C/ Ave Maria, 36
Tel. 972 77 04 23

C/ Rubens, 18
Tel. 972 77 27 54

17130 L'ESCALA (Girona)
Fax 972 77 60 23 - riveravalentin@wanadoo.es

Restaurante
**Mesón del
Conde**

Sant Martí d'Empúries

Sant Martí d'Empúries
L'Escala - Tel. 972 770 306



LA PUNTA
ESPECIALITATS EN
TAPES I MARISCOS

C/ Rosselló Josep Maria Lluís, 3 - Tel. 972 772 201 - 17130 L'ESCALA

CALÇATS
Susi

C/ Picasso, 1 (Poble Sec - Avda. Montgó, 31 (Riells)
Tel. 972 772 474 - L'ESCALA

Farmàcia BALLESTA

Rosa-Maria Ballesta Llinàs



Av. de Girona, 25
17130 L'ESCALA (Alt Empordà)
GIRONA
Tel/Fax 972 771 575

BAR
C.E.R.



C/ Garbí, 6
17130 L'Escala
(Girona)
Tel. 972 770 430

FOTO EXPRESS



C/ ALFOLI, 5

TEL 972.772200

Snack - Bar - Cafeteria

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu
Tel. 972 771 601
L'ESCALA



Pubilles de la Sardana de l'Escala



Restaurant - Pizzeria

VOLANTÍ

GELATERIA - CAFETERIA - CREPERIA

*Terrassa sobre el mar
Menús especials per a grups
i reunions*

Ronda de l'Olla - Tel. i fax 972 770 728
17130 L'ESCALA (Alt Empordà) Girona



INSTITUT LAURA

**BELLESA I
ESTÈTICA**

Depilacions
Tractaments facials i corporals
Manicura - Estètica del peu
Maquillatge - Solàrium vertical

C/ Sta. Màxima, 38 B - L'ESCALA
Tel. 972 772 396

GRAU I ISERN

GESTORIA +
SERVEIS JURÍDICS

**GESTORIA +
SERVEIS JURÍDICS**

Jordi Isern i Colomeda
Advocat

Núria Grau i Palou
Gestor administratiu

Av. Girona, 43, baixos. 17130 L'ESCALA
T/F 972 77 46 39 + 972 77 07 67



RENAULT

Closa d'en Llop, s/n
Tel. 972 772 301 - Fax 972 774 227
17130 L'ESCALA (Girona)



**REPARACIONS
COPES I TROFEUS ESPORTIUS**

C. Pintor Joan Massanet, 26 - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 770 548

AUTO ESCOLA MARINA

Estem al vostre servei:

Martí Moreno

Avda. Ave Maria, s/n - 17130 L'ESCALA
Telèfon: 972 770 678
17130 L'ESCALA

BOUTIQUE LACOSTE



C/ del port, 23 Tel 972 774946
L'ESCALA (ALT EMPORDÀ)



Finques BALLESTA

Agència Immobiliària

**VENDA - LLOGUER - ADMINISTRACIONS
COMUNITATS - ASSEGURANCES**

www.fiquesballesta.com

Avgda. Riells, 46 A - Tel. 972 770 104
17130 L'ESCALA

En record i homenatge a Montserrat Pous i Sabadí



Benvolguda: Ens has deixat pocs dies abans de la cloenda dels actes de «l'Escala, Ciutat Pubilla». Formaves part de la comissió organitzadora de l'Any del Pubillatge i encara assistires a la darrera sessió de la junta, tot i que ja no et trobaves gens bé. Mostra de la voluntat i dedicació amb què t'has lliurat sempre al servei de l'Escala.

Per tu, Montse, amb l'agraïment de tots.



Foto: Miquel Bataller

illa **Mateva**
CÀMPING RESORT

Tel. 972 770 200

RESTAURANT SNACK-BAR

MAR I CEL

Avda. Riells, 50 - Tel. 972 77 17 51

HOSTAL -RESTAURANT

POCH

C/ Gràcia, 10 - Tel. 972 770 092 - L'ESCALA

Suma[®]

SUPERMERCATS

Avda. Girona, 8
Telèfon: 972 770 646
L'ESCALA



ADMINISTRACIÓ DELS TERRES EMPORDANESES - L'ESCALA / L'EMPORDÀ

**L'AnXova
Milionària**

C/ Enric Serra, 9 bis
17130 L'ESCALA
ALT EMPORDÀ (Girona)
Tel. 972 77 05 52
Fax 972 77 44 66

ALIMENTACIÓ

CARME

Carrer Picasso, 4
Telèfon: 972 770 733
L'ESCALA



TAPES - FLAUTES - BAR - RESTAURANT

m
1869

Obert tot l'any

C. del Port, 11 - Tel. 972 776 888
17130 L'ESCALA

Dra. M.G. NICOLAU

Obstetrícia i Ginecologia
núm. col·legiat 3801

Hores convingudes

Ronda Pedró, 8 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 771 949

VOLA, MONTSE, VOLA

Com un grop encès de tramuntana,
nom de dona transformat en vent,
t'arrabassa del nostre costat,
deixant orfe el nostre cor
de la teva presència,
de les teves paraules.

I ara, com suau escuma que rebrolla
entre les ferides del calcari rocam,
t'enfiles a la cresta de la brava esbotzada
que el temporal de llevant fa esclatar
contra les mil·lenàries i vetustes pedres,
vestigis de temps remots i passats,
plens de saviesa i humanitat.

Com a suau i agradable cant i melodia
que els nostres instruments llencen a l'aire,
ascendeix i vola entre el gran astre i els núvols,
fets de cotó i vellut per a tu.

Vola, Montse, vola.
Vola tal com ocella blanca,
alliberada del jou que la retenia
i que, dins d'aquella gàbia,
era privada de la Llibertat.

Vola, Montse, vola.
Vola alt i cel enllà,
entre la blavor de l'horitzó
d'aquest nostre Empordà,
que, amb la salabor, t'havia conferit
el teu caràcter tan especial,
aquell humor tan àcid,
aquella sornegueria irònica tan escalenca.

Vola, Montse, vola.

Vola prest i toca la verdor dels pins,
respira l'aire fresc de les Alberes,
la flaire suau de la ginesta i els tamarius,
i sent la fredor de les neus del Canigó.

Vola, Montse, vola.

Des de Salses a Guardamar,
de la Franja fins a l'Alguer,
de nord a sud, de llevant a ponent.
Allà on la terra sempre és verda,
allà on la terra sempre produeix,
allà on s'acull tothom i és apte per la vida.

Vola, Montse, vola.

Entre lletres, escrits i textos.
Entre paraules, imatges i sentiments.
Entre records, il·lusions i desitjos.
Entre les barres de la nostra nació,
[Catalunya.

Vola, Montse, vola.

Que el nostre cor sempre serà amb tu
i tu, sempre present en el nostre cor.
Vola, Montse, vola.

Jordi Gallegos i Córdoba

L'Escala, 9 d'abril de 2011



ràdio l'escala
EMISSORA MUNICIPAL

**parlem
de tu!**



Serveis a l'usuari



Serveis a les embarcacions



CLUB
NÀUTIC

L'ESCALA
[info]



OFICINA CENTRAL:
Port la Clota, s/n - 17130 L'Escalà (Girona)
Tel. 972 770 016 - Fax 972 770 158
club@nauticescala.com - www.nauticescala.com

sanimat Grup **GAMMA**
ceràmiques • banys • cuines • sanitaris

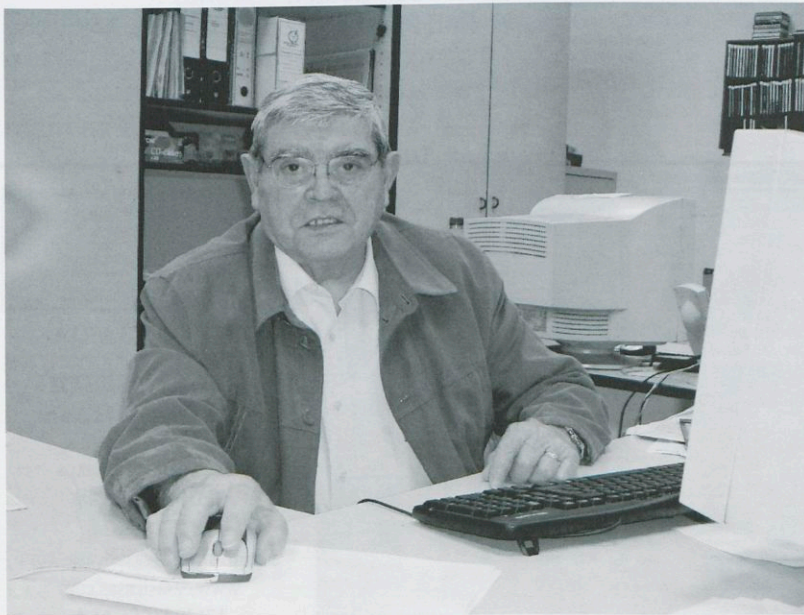
Carrer Lleida, 10 (Poble Sec)
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 04 14 - Fax 972 77 69 05
sanimat@gamma.es
www.gamma.es

Text pronunciat pel Sr. Bartomeu Duran i Olària, president de la Federació Sardanista de Catalunya i de l'Obra del Ballet Popular, en els actes de cloenda de l'Escala Ciutat Pubilla de la Sardana 2010 celebrats la tarda del dissabte 16 d'abril d'enguany en el gimnàs de l'IES El Pedró, de l'Escala.

Alcalde, autoritats, comissió organitzadora de la 50a Ciutat Pubilla de la Sardana. Senyores i senyors, amigues i amics sardanistes que ens acompanyeu en aquest esdeveniment.

La cultura d'un poble, a part de ser el seu senyal d'identitat, també és una eina d'integració i de cohesió. Fer-la arribar a totes les persones, sense cap mena de discriminació, és una tasca molt important i que per si sola ja mereixeria el nostre reconeixement. Però també és important per crear consciència de grup i de país. I encara més si és en un país i en una cultura que ha passat moltes dificultats al llarg del temps. Per això, la vostra tasca durant tot aquest any per defensar i difondre la nostra cultura, i especialment la sardana, mereix un major reconeixement públic.

Avui, aquí, a l'Escala estem celebrant els actes de Cloenda de la Ciutat Pubilla de la Sardana 2010. Ara ha arribat l'hora de fer un petit balanç de tots els esdeveniments celebrats commemorant aquest Pubillatge. Ha estat un any ple d'activitats. I moltes d'elles han parlat de la sardana des de vessants que fins ara no s'havien abordat. I, evidentment, també



*Sr. Bartomeu
Duran i Olària*



FLECA PASTISSERIA

Carrer Major, 9
Tel 972 52 01 82
L'ARMENTERA

KIBUC Sancho

mobles i complements

L'ESCALA Closa d'en Llop, 1
17130 l'Escala (Girona)
Tel. 972 770 485 - Fax 972 772 705
sancho@kibuc.com
www.kibuc.com



IMMOBILIARIA

**VENDES I GESTIÓ
DE COMUNITATS**

c/ dels Horts 1, baixos
Tel. 972 77 58 48
Fax 972 77 62 87
e-mail: silvia@casasicasas.com
www.casasicasas.com
17130 L'ESCALA

s'han programat tot tipus d'expressions sardanistes, com ara ballades, concerts, un concurs de competició de colles, l'aplec, i també una trobada de dansa tradicional. A més a més, ha anat acompanyat de tota una sèrie de manifestacions de cultura popular local que han col·laborat a tots els actes en què s'ha sol·licitat la seva participació. Per aquestes tres raons creiem que l'Escala ha ofert un molt bon Pubillatge.

Som coneixedors, també, que aquest èxit ha estat possible gràcies a l'important suport que durant tot aquest temps heu rebut per part de les autoritats municipals. Per tant, a part de ser un premi a la vostra iniciativa, ho és també per a l'Escala. En conjunt us podeu sentir orgullosos del Pubillatge que heu aconseguit entre tots.

Així, doncs, el dia que s'havia de decidir la 50a Ciutat Pubilla de la Sardana, la Ciutat Pubilla que havia d'ostentar la mítica xifra de les Noces d'Or, la Junta de la Federació Sardanista de Catalunya i de l'Obra del Ballet Popular, sense cap dubte va decidir que éreu mereixedors d'aquest nomenament. Avui us felicitem públicament, alhora que us encoratgem a continuar la tasca iniciada.

Enhorabona a la Comissió Organitzadora perquè aquest Pubillatge ha estat una referència, ja que s'ha treballat molt i conjuntament amb totes les entitats. Per això creiem que per a les properes poblacions que sol·licitin ser nomenades amb aquest títol, hauran de valorar l'esforç unitari que heu portat a terme.

A més a més, sempre sereu recordats com la 50a Ciutat Pubilla de la Sardana, la que va celebrar el mig segle dels Pubillatges. I que va saber desenvolupar-lo amb un èxit notable.

L'Escala ha gaudit, com dèiem, d'un molt gran Pubillatge i personalment us felicito.

Visca la sardana... i Visca Catalunya!



la clota 17130 L'ESCALA (Girona) La Llar dels Pescadors 972 77 42 61



RESTAURANT CA LA NEUS
(HOTEL NIEVES MAR)

Passeig Marítim, 8
Tel. 972 77 03 00 - Fax 972 77 36 05
e-mail: mail@nievesmar.com
www.nievesmar.com
17130 L'ESCALA
(Girona)



Ave Maria, 2 - Tel. 972 770 272 - Fax 972 770 157
E-mail: guanter@grn.cat
Av. Riells, 46 - Tel. i Fax 972 770 040
E-mail: finquesguanter@grn.cat
www.guanter.com

expert
Lindan



Electrodomèstics

ALARMES - ANTENES - INTERFONS
REPARACIONS D'ELECTRODOMÈSTICS

Plaça de les Escoles, 8 Tel. 972 770 490
17130 L'ESCALA Fax 972 770 355

MARIANO
FERNÁNDEZ JUÁREZ

Jardines
Riegos automáticos
Mantenimiento de piscines

Passatge Modigliani, 11 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 773 856 - Mòvil 619 517 536



Carrer Santa Màxima, 1
17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 364

fiona
1978

maranges, 4 - 17130 l'escala
(+34) 972 77 15 79
bastrop_2000@yahoo.es



C. del Mar, 2 - Tel. 972 77 06 01
17130 L'ESCALA

MISSATGE AL MÓN SARDANISTA. ORGANYÀ CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA 2011



Cada cop que contemplo una colla de sardanistes ballant no puc evitar de recordar un equip reunit en pinya abans d'un partit, celebrant un gol o una victòria final.

Les sardanes i l'esport són dues manifestacions que transpiren alguns dels valors que sempre ens han identificat com a país, com a catalans. Cada cop que ens vestim de curt o ens afegim a una rotllana deixem que la nostra identitat es manifesti inconscientment. I així, mentre el nostre cap es capfica en buscar l'espai o seguir el ritme, el nostre cos s'allibera i es manifesta tal com és, tal com som.

Som un país generós. Acollim el qui vol venir i vol compartir els nostres valors. Tan aviat ens passem la pilota amb el nouvingut com separem per un instant les mans de la rotllana per

fer espai a una nova parella de balladors i fer una rotllana més gran.

Som un país humil. Ningú no és més que ningú. Cinc, set o onze jugadors formen l'equip. Tots amb la mateixa samarreta, tots amb el mateix escut. Cadascú amb el seu rol però tots necessaris. En la rotllana el nombre tant se val. Tothom que vol hi és acceptat, però si un sol d'ells perd el compàs tot el grup se'n ressent... tothom és necessari i tothom és igual d'important. Sense una de les peces la rotllana està incompleta i l'equip està trencat.

Som un país entusiasta. Cal entusiasme per anar a entrenar i per anar a assajar la festa del diumenge. Del no-res, generem entusiasme cada cop que convoquem un aplec fent que allà on no hi havia res, la cobla ompli l'espai d'energia i doni ritme a la rotllana.

Som un país compromès. Compromès a millorar. Compromès amb la nostra cultura, tradició i identitat. Cents de cops he explicat que el

Canal
10
E m p o r d à
www.canal10.cat

Serralleria
A. Ramió

TREBALLS DE FERRO, FORJA I INOX.
Automatismes, portals vasculants,
ballestes i teles

C/ Riera, 47 - 17130 L'ESCALA
Tel./Fax 972 77 06 64

**FERRETERIA &
BRICOLATGE**

CAN RÒMUL

Ma Rosa Pérez Cara

Av. Montgó, 71
Tel./fax 972 774 089
17130 L'ESCALA (Girona)

*Moules à
la Belge*

**Bar
LOS COMPADRES**



*Spécialité
de Paco*

Alfons Caparrós (Sito)

C/ Bonaire, 13 - Tel. 972 77 08 55 - 17130 L'ESCALA

compromís apareix quan la diversió s'acaba. Els preparatius i els esforços dels milers de persones que fan possible la festa garanteixen la continuïtat d'aquests valors. El compromís dels qui ens han precedit ens ha permès d'estar aquí i uns altres en substituiran quan no hi serem.

Som un país de passió. L'esport no té cap sentit si no transmet la passió de qui el practica a qui el contempla. Aquesta passió que jo he sentit centenars de cops en un estadi o pavelló esportiu no és gens diferent de la que encara avui els meus pares em transmeten quan em parlen d'anar a ballar sardanes o quan simplement els veig ballar.

Passió, compromís i entusiasme creen en aquesta diada una atmosfera plena d'energia especial. Però d'aquí a uns dies s'haurà esvaït. Una altra fira i uns altres nens amb els seus jocs ompliran l'espai amb la seva pròpia energia.

I on haurà anat aquesta nostra? Haurà desaparegut?

No! Ens l'endurem nosaltres. En l'endurem en el nostre cor. Cadascú un bocinet. Tant de bo tots marxem amb la missió de contagiar aquest entusiasme a tot el nostre entorn, tan necessitat avui en dia i ple de dificultats. Fem que la nostra presència ompli dia a dia el nostre espai proper d'entusiasme i passió... fins que l'any que ve ens tornem a trobar.

Jo també m'enduc la meva part i us agrairé tota la vida que m'hagueu convidat a participar.

Xesco Espar

Entrenador i escriptor

Organyà, 1 de maig de 2011





**Carns
i embotits
SEBASTIÀ**

**elaboració
pròpia**

Ave Maria, 29 - Tel. 972 773 954 - **L'ESCALA**



M Rosa Planas

Av. Riells, 8 - Tel. 972 771 473
17130 **L'ESCALA**

el
Pelly..

CAFETERIA

Tel. 972 77 00 01

**CONSTRUCCIONS
ROBEMAR-RIELLS, S.L.**

Riels de Dalt, 75 - Tel. 972 772 041
17130 **L'ESCALA**



canmiquelhotelrestaurant

Platja de Montgó, s/n - 17130 **L'ESCALA**
Tel. rest. 972 771 002 / Tel. hotel. 972 771 452
Fax 972 776 293
www.canmiquel.com

M & M

classes particulars

E.P. - E.S.O. - Batxillerat
Grau Mitjà - Grau Superior - Oposicions
Francès - Anglès - Català per a estrangers

Camí Ample, 9 - 17130 **L'ESCALA**
Tels. 972 771 150 - 696 077 287
696 043 887



PINTURES

M. VICH S.A.

Venda
al major
i detall

«**COLORS A L'INSTANT**»

Pintures, barnissos, maquinària, eines,
parquet, moquetes, roba de treball

Avinguda Riells, 26 A
Tel.-Fax 972 77 30 13 / Mòbil 669 20 77 77
17130 **L'ESCALA**

E-mail: pinturesmvich@hotmail.com

**ANXOVES
SOLÉS**
Són de l'Escala

Salaons Solés, SA
Closa d'en Llop, 40 - 17130 l'Escala - Apt. de correus 210
Tel. 972 77 03 57 - Fax 972 77 41 71 - A/e: soles@anxoves.com

PREMIS SARDANA 2011

El migdia del diumenge 1 de maig d'enguany, en el marc dels actes de proclamació d'Organyà com a Ciutat Pubilla de la Sardana 2011, es féu públic el veredict de dels Premis Sardana, que són els guardons que suposen un reconeixement per a totes aquelles persones, entitats i institucions que han desenvolupat una tasca de difusió i defensa de la sardana. El lliurament de premis es farà a Organyà la propera tardor.

MEDALLES AL MÈRIT:

• Al Mèrit Sardanista:

A Joan Domènech i Moner, per la seva dedicació al foment de la sardana.

• Al Mèrit Musical:

A Esteve Molero i Olivella, per la seva aportació en l'actualització de la música de cobla.

• Al Mèrit Cívic:

A Joaquim Rusalleda i Franch, del Càmping Botànic Bonavista de Calella de la Costa, per la seva tasca de difusió de la sardana des d'aquesta instal·lació turística.

• Al Mèrit de la Dansa Catalana:

A Eulàlia Hortal i Brugués, dansaire des de 1947 i per haver ensenyat les nostres danses arreu de Girona i diversos indrets d'Europa.

PREMIS SARDANA:

• A la Dedicació:

–A Montserrat Muñoz i Llobet, per l'ensenyament de la sardana en el món de les colles de nens i nenes.

–A Pilar Santa Ana i Torra, per l'ensenyament de la sardana a tots els nivells.

–A Carme Grases i Monfort, perquè als seus 83 anys segueix ensenyant a ballar sardanes.

–A Magda Perich, com a promotora de la Coordinadora d'Aplecs de les Comarques Meridionals i pels 25 anys com a conductora de l'Aplec de l'Hospitalet de l'Infant.

–A Joan Francesc Beluch, per haver fundat i haver estat el primer president de la Federació Sardanista del Rosselló.

● **A la Continuïtat:**

- A l'Aplec de Figueres, pels seus 50 anys.
- A la Colla Sardanista Rosa de Reus, pel seus 50 anys.
- Al Grup de Dansa de Vilanova, pels seus 70 anys.
- A l'Agrupació Sardanista de Mollerussa, pels seus 65 anys.
- A l'Aplec de Santa Perpètua de la Mogoda, pels seus 75 anys.

● **A la Promoció i Difusió:**

- A Xavier Piñol i Garcia i Daniel Navarro, pel projecte de la cobla Volta el Món, que ha exportat la sonoritat de la cobla a d'altres països.
- A la Unió Anelles de la Flama, per l'organització de final-espectacle del campionat de colles sardanistes de nens i nenes.
- Al Grup Sardanista Balàfia, per la seva tasca contínua de difusió i ensenyament de la sardana.

● **A les Iniciatives Renovadores:**

A Cesc Gelabert i Usle, pel taller coreogràfic amb sardanistes per crear un espectacle nou amb la nostra dansa.

● **Als Estudis Sardanistes:**

A Anna Costal i Fornells, per diversos estudis realitzats sobre la música i la sardana.

● **Al Treball Discogràfic:**

- A la cobla Bisbal Jove, pel seu disc 'XX'
- A la cobla Marinada, per les adaptacions per a cobla de la música de Nino Rota.

● **Del Foment de l'Estudi Sardanista:**

Al Museu de la Mediterrània-Can Quintana, de Torroella de Montgrí, pel cicle de reflexió sobre el món de les cobles-orquestres.

ACTES PREVIS DE L'APLEC

Dissabte, 4 de juny de 2011

NIT, a les 10, a l'Església Parroquial de Sant Pere
de l'Escala

III Concert benèfic de Sardanes i Música per a Cobla, a càrrec de la cobla CIUTAT DE GIRONA

(Aportació mínima: 5 €)

Presenta: JOSEP VILABRÚ i BALLESTER

Amb l'esperit d'oferir noves visions musicals a l'entorn de la sardana i la música per a cobla, enguany el concert de la vigília de l'Aplec es titula: ***"El paisatge de l'Escala a temps de sardana"***.

Una nova proposta que, amb la participació de la cobla gironina, és pensada exclusivament per i des de l'Escala.

Mercès a autors com Josep Vicens Xaxu, Pere Mercader i Andreu, Josep Baró i Güell, Francesc Mas i Ros, Josep Masó, Francesc Vilaró, Joaquim Vallespi o Josep Coll i Ferrando, farem un petit viatge per la geografia, racons i paratges escalencs més idíl·lics, representatius i bucòlics (Empúries, l'interior, el litoral del nucli antic, Riells o Montgó), alguns d'ells força transformats per la mà de l'home. I tot, amb els instruments més genuïns de casa nostra, els de la cobla, i amb la melodia més catalana: la Sardana.

No us el perdeu perquè és únic i exclusiu. Us hi esperem!

Organitza: **Agrupació Sardanista Escalenca "Avi Xaxu"**

Patrocina: **Ajuntament de l'Escala**

Col·labora: **Parròquia de Sant Pere de l'Escala**



DES DE 1892

SASTRERIA

Vilabrú

cl. Port, 30 - Tel. 77 02 21

17130 L'ESCALA

RESTAURANT - BAR

CAL



GALAN 1966

C/ La Torre, 18 - Tel. 972 77 01 40
17130 L'ESCALA



PIZZA PAZZA

Av. Riells, 72
Tels. 972 77 39 20 - 972 77 44 41
Av. Riells, 47 - Tel. 972 77 03 27
17130 L'Escala (Girona)
www.pizzapazza.cat

PASTISSERIA · BOMBERIA

FUNDADA EN 1954



R. MINISTRAL
MARANGES, 8 - TEL. 77 01 80
L'ESCALA
(COSTA BRAVA)



gestions

Port d'en Perris, 4 - Apartat 198 - 17130 L'ESCALA
Tel. i Fax 972 77 30 69

NOVETATS MARGARIDA

ARTICLES DE PELL

Maranges, 22 - Tel.: 972 77 00 87
L'ESCALA



Tot en instruments musicals
cd's, dvd's, samarretes i més...

C/ Joan Massanet, 31 Tel. 972 776 270
C/ Enric Serra, 34 Fax 972 772 047
17130 L'ESCALA E-mail:sonabemusic@hotmail.com



ALABAU

PISCINES I RECS

Av. Riells, 28 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 67 29 - e-mail: alabau@girona.com

XXXVI APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

Organitzat per l'**AGRUPACIÓ SARDANISTA ESCALENCA "AVI XAXU"**
Adherit a l'*Agrupació d'Aplecs Sardanistes de les Comarques Gironines*.



Amb el patrocini del magnífic **AJUNTAMENT DE L'ESCALA**,
la **DIPUTACIÓ DE GIRONA** i la **GENERALITAT DE CATALUNYA**

*P*rograma

Diumenge, 5 de juny de 2011

En cas de mal temps, a la pèrgola de plaça Catalunya (c/ Camí Ample)

Cobles

FLAMA DE FARNERS CIUTAT DE GIRONA LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

MATÍ, a 2/4 d'11, al passeig Lluís Albert

**COBLES Flama de Farners, Ciutat de Girona
i La Principal de l'Escala**

Flama	Per tu Rita	<i>Manel S. Puigferrer</i>
C. de Girona	Sentmenat sardanista	<i>Conrad Saló i Ramell</i>
Principal	Dolces carícies	<i>Pere Masats i Vilalta</i>
Flama	Catalans a l'Alcàrria	<i>Joaquim Soms i Janer</i>
C. de Girona	Natura, mar i muntanya	<i>Joaquim Soms i Janer</i>
Principal	La Júlia de Solsona	<i>Jordi Paulí i Safont</i>

Flama	En Subirana	<i>Josep Auferil i Costa</i>
C. de Girona	Dia de festa	<i>Josep Vicens, Xaxu</i>
Principal	Mainada escalenca	<i>T. Gil i Membrado</i>
Flama	Cant amorós	<i>T. Gil i Membrado</i>
C. de Girona	L'encís del Ripollès	<i>Josep Coll i Ferrando</i>
Principal	Rosada	<i>Josep Vicens, Xaxu</i>

TARDA, a 2/4 de 5, al passeig Lluís Albert

Cobles

Flama de Farners, Ciutat de Girona i La Principal de l'Escala

Flama	30 anys a sac	<i>Enric Ortí i Marín</i>
C. de Girona	Re(10)us Jove	<i>Carles Santiago</i>
Principal	La Fontana d'or	<i>Josep Cassú i Serra</i>
Flama	X X X	<i>X X X</i>
C. de Girona	X X X	<i>X X X</i>
Principal	X X X	<i>X X X</i>
Flama	Rosa Ma.	<i>(estrena) Joaquim Hostench</i>
C. de Girona	Per recordar-me	<i>(estrena) Lluís Albert i Rivas</i>
Principal	L'Escala d'en Jordi	<i>(estrena) T. Gil i Membrado</i>
Conjunt	L'Aplec de l'Escala	<i>E. Vilà i Armengol</i>
Flama	Per mont enllà	<i>Josep Vicens, Xaxu</i>
C. de Girona	La flama de la sardana	<i>T. Gil i Membrado</i>
Principal	Per la Mercè de l'Escala	<i>Joaquim Soms i Janer</i>
Flama	Montroig	<i>Joan Calders</i>
C. de Girona	L'amic Vernet	<i>Ramon Vilà i Ferrer</i>
Principal	El Golfet	<i>R. Viladesau i Caner</i>

LES ESTRENES I REESTRENES DE L'APLEC

En aquest XXXVI Aplec de la Sardana, l'Agrupació Sardanista Escalenca *Avi Xaxu* té l'honor d'oferir a tots els sardanistes l'estrena de 3 sardanes i la reestrena de 2 més:

- Dia de festa.** Sardana airosa i de regust popular, com la majoria de les de Josep Vicens i Juli, que fou estrenada per la cobla *Girona* al local del Centre d'Unió Republicana gironí la nit del dijous 13 d'abril de 1933 amb motiu del segon aniversari de la proclamació de la II República espanyola. És una altra de les sardanes recuperades de l'*Avi Xaxu*.
- Rosa Ma.** Una nova sardana homònima del compositor local Joaquim Hostench i Duñabeitia, en *Quimet*. En aquest cas, a l'interior de la coberta, hi figura: *“Amb tot afecte i admiració dedico aquesta sardana a la Senyora Rosa Ma. Cantó i Turon per la seva Voluntat, Constància i Dedicació”*.
- Per recordar-me.** El mestre Lluís Albert i Rivas també ha volgut participar en l'aplec d'enguany oferint-nos, sense defugir del seu estil, una sardana de plaça, amb regust popular i que, tal com indica el títol, és dedicada *“A la meva família, convilatans escalencs, amics i simpatitzants d'arreu”*.
- L'Escala d'en Jordi.** El mestre Tomàs Gil ha volgut participar de l'Aplec oferint-nos una estrena que, com diu a la coberta, és *“dedicada ben cordialment a l'amic sardanista i president de l'Agrupació Sardanista Avi Xaxu”*. S'inspirà per compondre aquesta sardana essent en el 35è Aplec de l'Escala, tal com recorda quan afirma *“Encara recordo el dia de l'estrena que sigué magnífic. Aquests resultats em fan estar viu”*.
- Per mont enllà.** Una altra sardana recuperada del *Xaxu*, de la qual es coneix ben poc; sense saber-ne la data exacta, aquesta composició veié la llum a les beceroles del s. XX. La seva melodia està amarada d'aires bosquetans i la còpia de les partícules és d'en Francesc Ballesta i Molinas, en *Xicu Calafat*, deixeble i íntim amic del mestre Vicens.



Bodega Can Ratxalet

C./ Closa d'en Llop, 4
Tel. 972 774 500
17130 L'ESCALA

TENDALS

Roo

FABRICACIÓ I INSTAL·LACIÓ DE
tendalls i automatismes
concrecions i paravents per a terrasses
voltes - cobriments per a piscines
lones de PVC confeccionades de tot tipus



Tel. 972 774 569

Cafè

L'Escala

La Platja - Tel.: 972 772 611



FARMÀCIA PIETAT COLOMER

Ave Maria, 3
Tel. 972/770 477
17130 L'ESCALA

XARCUTERIA

ROCA

FUNDADA L'ANY 1825

*Embotits artesanals
cria, matança i elaboració pròpia*

Avda. Girona, 59, Local 1 - Tel. 972 773 921



NAT - BUF

MODA INFANTIL



C/ Sta. Màxima 8 L'Escala

carnisseria



joan pages

carnisseriajoanpages@gmail.com
Tel/Fax: 972 772 181 - Av. Girona, 56 - L'ESCALA

UN ANY SARDANISTA INTENS GRÀCIES A VOSALTRES

Sembla que era ahir i ja fa més d'un any de la proclamació de L'Escala Ciutat Pubilla de la Sardana 2010, el 50è municipi en rebre el títol vitalici de Meritíssima en la Sardana. El cap de setmana del 24 i 25 d'abril de 2010 tingué, a més d'un temps ben favorable, un ressò excepcional i la vila fou el punt d'atenció de totes les mirades sardanistes.

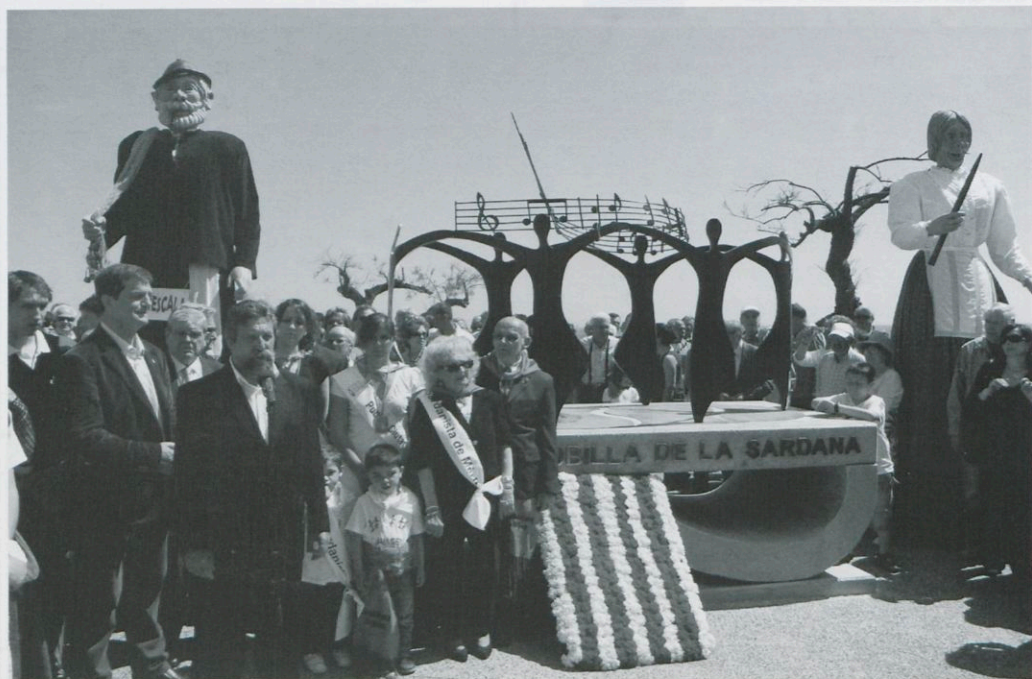
Com ja es féu en altres dues ocasions, amb motiu de l'arribada de la Flama Olímpica el 1992 i la Flama dels Special Olímpics el 2000, el dissabte 24, des de Mataró, la Flama de la Sardana arribà per mar amb les tradicionals barques de vela llatina i desembarcà a la platja de les Muscleres d'Empúries. A l'àgora de la ciutat grega emporitana és féu l'ofrena dels elements de la natura al déu Esculapi i el simbòlic agermanament de les cultures grega i catalana a través de la dansa. La flama inicià, així, i mercès al club d'atletisme Flama 91, el recorregut que la dugué fins l'IES El Pedró, on es féu la proclamació de l'Escala com a pubilla sardanista.



L'arribada de la flama de la sardana es féu en un punt tan simbòlic com la ciutat grecoromana d'Empúries (foto: Sergi Corral).

En aquest acte també es proclamaren Eva Guinart com a Pubilla Universal de la Sardana, Marta Falgàs com a Pubilla de les Noces d'Or del Pubillatge, Joana Pérez i Carles Pous com a Sardanistes de Mèrit Veterans, Joana Costa i Jan Lagares com a Sardanistes de Mèrit Infants i fou quan Josep Vilabrú pronuncià la Lliçó Magistral. Després dels parlaments, un sopar de germanor al pavelló i el concert de presentació del cd *Pubillatge d'Or a l'Escala* i homenatge a Joan Maragall, a càrrec de la cobla *Ciutat de Girona* i amb la participació de la colla infantil local *Llevantada d'il·lusions*, foren els actes que completaren aquella primera diada festiva.

El diumenge 25 d'abril es despertà amb el repic general de campanes i amb una cercavila amb els geganters, capgrossos, grallers i percussió locals per carrers del nucli antic de la nostra vila. La simbòlica cadena humana per transportar la Flama de la Sardana des de l'ajuntament a l'església parroquial de Sant Pere fou la prèvia de la Missa del Sardanisme i la descoberta de la placa de proclamació a la façana de la Casa de la Vila. Al pic del migdia, i després d'una multitudinària cercavila fins a l'inici del passeig Lluís Albert, es feren els parlaments, la descoberta del monu-



El cap de setmana de proclamació, l'Escala visqué dues intenses jornades d'actes, amb parlaments, música, dansa i inauguracions (foto: Sergi Corral).

ment obra de l'escultor local Josep Ma. Simon, la lectura dels Missatges al Món Sardanista de l'actriu Vicky Peña i el tàndem format pels artistes locals Carme Callol i Josep Tero i el poema *La Sardana* de Joan Maragall, recitat per la companya de l'agrupació i amiga Ma. Rosa Pous. Una anxovada popular organitzada per unes incondicionals voluntàries i sardanes, algunes d'elles d'estrena, acabaren de cloure el matí, que a la tarda fou completat amb el Concurs Territorial de Colles Sardanistes, una ballada de danses tradicionals representatives de les quatre demarcacions catalanes, a cura del Grup de Danses La Farandola del CER, i una ballada de sardanes a càrrec de la cobla local, *La Principal de l'Escala*.

Durant l'any de pubillatge, tal com es va mostrar en l'exposició fotogràfica temporal *El pubillatge sardanista escalenc en imatges*, mercès el treball de les Comissions i la col·laboració de moltes entitats i persones a títol personal, s'han pogut desenvolupar moltes activitats emmarcades en el món del sardanisme i de la cultura tradicional i popular catalana: exposicions úniques (com *Sardanistes i intel·lectuals escalencs a l'exili* o *La Sardana copiada i gravada*), cicles de xerrades i conferències (el cicle *Sardanes nostàlgiques de compositors oblidats* o el I Cicle d'Historiografia Sardanista), audicions, trobades d'esbarts i corals, etc. Tot i que per manca de recursos no s'ha pogut desenvolupar tot el projecte pensat i redactat en la candidatura escalenca del pubillatge, han estat més de 100 activitats que han mobilitzat més de 5.000 persones. Han estat actes organitzats directament amb motiu del pubillatge sardanista escalenc, en col·laboració o on s'ha fet esment de Ciutat Pubilla.

Però cal reconèixer-ho: TOT HA ESTAT POSSIBLE GRÀCIES A L'ESFORÇ DE TOTES LES ENTITATS I PERSONES IMPLICADES EN EL PROJECTE. DE TOT COR, MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA INCONDICIONAL COL·LABORACIÓ. US ESTIC MOLT AGRAÏT.

Els actes de cloenda del pubillatge, celebrats el dissabte 16 d'abril, foren la cirereta de tot aquest intens any d'activitats. Al matí, la taula de debat i reflexió titulada "*La Sardana, la política i els mitjans*", amb assistència d'una vintena de persones i en la que prengueren part organitzadors, comunicadors i entesos en la matèria. I a la tarda, els actes pròpiament de clausura, més festius, amb la presentació del primer cd del *Cor Indika*, titulat *Aires escalencs* i enregistrat amb motiu dels 10 anys de fundació de la coral (1999-2009), i els parlaments institucionals. Seguí la rondalla *La cançó dels tururuts*, a càrrec de la Coral elemental de l'Escola de Música El Gavià, dirigida per Verònica Casellas, i la cobla *La Principal de l'Escala*, la qual, després i sota direcció de Xavier Alsina, féu el concert de presentació del primer volum discogràfic dedicat als compositors escalencs,



Els actes de cloenda del dissabte 16 d'abril foren la cirereta d'un intens any d'activitats a l'entorn de la cultura i la sardana (foto: Robert Carmona)

en aquest cas titulat *L'Escala recorda... Josep Vicens i Juli, l'Avi Xaxu (1870-1956)*. La sorpresa arribà al final, quan aparegué la colla Llevantada d'il·lusions i dansà la sardana *L'Escala Ciutat Pubilla*, del mestre Lluís Albert, que interpretà molt bé la cobla local.

En el meu discurs de cloenda dels actes de *L'Escala Ciutat Pubilla 2010* ja ho vaig afirmar: *"tot i els obstacles que hi ha hagut en el camí, ha estat un orgull poder ser el president més jove de tota la història de Ciutats Pubilles; això m'omple de joia, il·lusió i alegria el cor en un 10%, ja que el 90% restant l'ompliu tots vosaltres cada dia"*. Aquestes paraules venien a tomb després d'haver constatat que a *L'Escala* hi ha un molt bon pòsit per al treball de la cultura tradicional i popular catalana i que la unió de tots plegats, tots els actors implicats en la seva difusió, ha fet que el nostre pubillatge hagi estat un dels millors pel que fa a difusió i activitat, però sobretot per haver sabut recuperar l'esperit originari de la celebració i haver encarrilat els propers 50 anys de *Ciutats Pubilles*. Hem mostrat el gran potencial cultural que té *L'Escala* i hem deixat el llistó ben amunt, us ho asseguro.



Part de la comitiva escalenca que assistí als actes de proclamació d'Organyà Ciutat Pubilla de la Sardana 2011 (foto: Sergi Corral).

Amb el mateix compromís, una comitiva escalenca formada per una vintena de persones (sardanistes, junta, pubilles sardanistes, sardanistes de mèrit i president) férem costat als companys organitzadors i assistírem a tots els actes de proclamació d'Organyà Ciutat Pubilla de la Sardana 2011, els quals es celebraren el cap de setmana del 30 d'abril i 1 de maig passat. Ja els ho manifestàrem: tenen el compromís del nostre incondicional suport, com així també tenen el nostre suport i compromís les noves generacions de sardanistes escalencs, pels quals treballem amb molt d'esforç i il·lusió per tal que la Sardana, la nostra immortal Dansa Nacional, es mantingui ben viva a l'Escala.

Visca la Sardana! Visca l'Escala Ciutat Pubilla! Visca Catalunya!

Jordi Gallegos i Córdoba
President
Agrupació Sardanista Avi Xaxu



Pere Blanch Coll

Pensió - Hostal Mediterrà

www.hostalmediterrà.com

Carrer Riera, 24 - Particular: Riera, 25
Tel. España 972 77 00 28 inter. 34 72 77 00 28
17130 L'ESCALA (Girona - Costa Brava)

Pintura i Decoració

**Lluís Romero
Bruguera**

C/ Gregal, 26 - **17130 L'ESCALA**
Telèfon: 972 773 221

GARATGE SALA

Avda. Girona, 31
Tel i Fax 972 770 943
17130 L'ESCALA




**CARNISSERIA
CASAS**

Plaça Víctor Català, 6 - **L'ESCALA**
Tel 972 770 093



**PERRUQUERIA
UNISEX**

MARIA

Rosa Miàs

C/ Germans Masferrer, 23
Telèfon: 972 770 067
17130 L'ESCALA



PL. ESCOLES, 3 - TEL. 972 771 466 - L'ESCALA



**Pizzeria-Geladeria
Grill-Creperia**

Port d'en Perris, 1 - **L'ESCALA**
Abierto: 12 mañana a 3 madrugada



**carnisseria
FERMÍ VILA**

C. La Torre, 43 - **17130 L'ESCALA**
Telèfon: 972 771 402

MERESCUT HOMENATGE A DOS VETERANS COMPOSITORS DE SARDANES: TOMÀS GIL I JOAQUIM SOMS

Habitualment, els Aplecs de la Sardana es dediquen a persones, entitats o col·lectius que han difós, dedicat composicions o treballat per la sardana i el sardanisme d'un municipi, i l'Escala no n'és una excepció. M'atreveria a dir que el món sardanista, sempre mancat de recursos per desenvolupar totes les idees, iniciatives i activitats, no obstant això és un dels més agraïts, sobretot envers als compositors, puix els reconeixements es fan en vida i la rellevància i glòria, per dir-ho d'alguna manera, es fa palesa i s'evidencia durant la trajectòria vital, a diferència d'altres grans artistes passats, com el pintor Vincent van Gogh, el compositor Wolfgang Amadeus Mozart i tants d'altres.

És per aquest motiu que, enguany, el 36è Aplec de la Sardana de l'Escala és dedicat als dos compositors més veterans de tot Catalunya: els mestres Tomàs Gil i Joaquim Soms, de 96 i 97 anys, respectivament. El sol fet d'haver-se lliurat en cos i ànima durant tants anys a la sardana i al servei del país, Catalunya, ja els valdria el reconeixement, però a més, ambdós compositors estan vinculats a l'Escala per trajectòria, amistat i per haver dedicat alguna peça original a sardanistes o a la població.

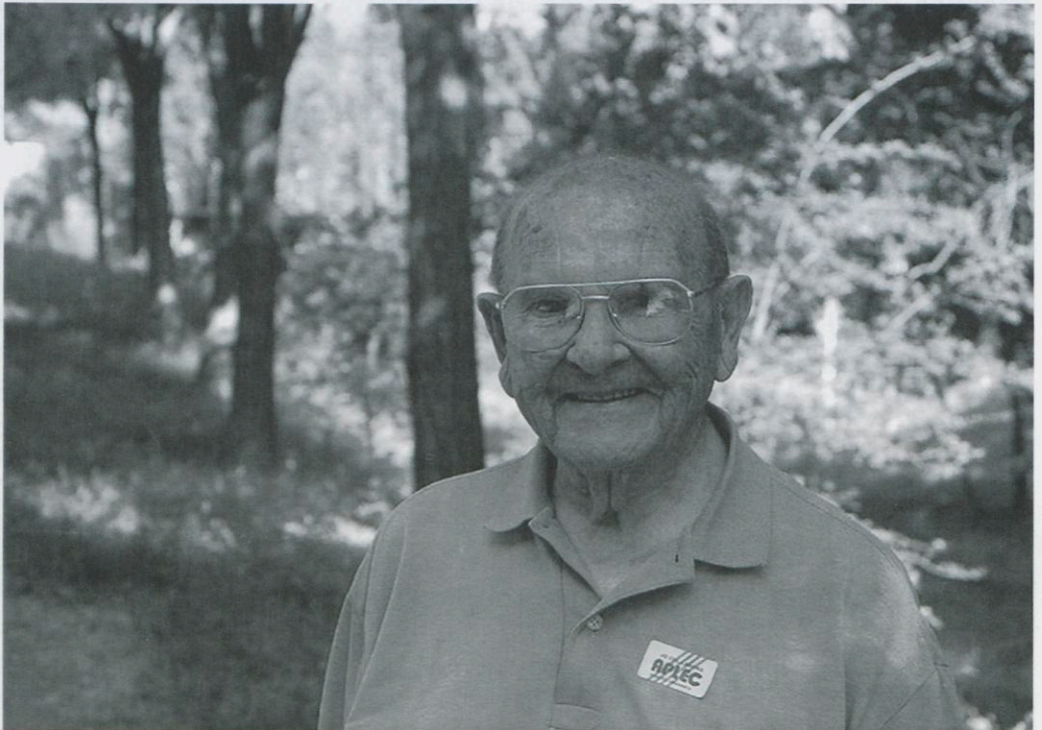
Tomàs Gil i Membrado

Nasqué a Horta de Sant Joan (comarca de la Terra Alta, Tarragona) el 20 d'abril de 1915 en el sí d'una família pagesa i treballadora. Tomàs tenia un germà, en Miquel, vuit anys més gran que ell i el fet que estudiés solfeig i cornetí féu que, als vuit anys, en Tomàs ja volgués ser músic com el seu germà. Davant la insistència, el seu germà el dugué davant del mestre Joaquim Antoni Vices, músic major i director de la banda de música del poble, amb el qual féu el solfeig i aprengué el bombardí (també dit tuba tenor); a més, tenia molta facilitat en l'afinació (que encara conserva) i una veu blanca i bonica.

De ben jovenet, alhora que ajudava a casa en les feines de pagès, s'incorporà activament a la vida musical local. Als nou anys, la banda local ja el cridava per cantar les misses, els rosaris i els goigs i, als deu, amb un nou bombardí, ingressà a la banda municipal i, a partir de llavors, formà part d'orquestrades i bandes musicals de la comarca, alhora que aprengué l'ofici i treballà com a sastre. Quan comptava amb 15 anys, concretament amb l'adveniment de la II República espanyola el 14 d'abril de 1931, la

banda municipal es dissolgué i hi hagué una diàspora de músics, tot i que els joves que restaren a la població, decidiren fundar el grup-orquestrina *The Terpsicore*, però calien nous instruments que al poble ningú no podia ensenyar. A Gil li encomanaren el violí i el trombó de vares i, per aprendre'ls, s'apuntà amb Josep Zaragoza, un professor de piano, clarinet i violí que llavors vivia a Gandesa. Amb el professor, a més d'aprendre els nous instruments, s'inicià en harmonia i, per primera vegada, començà a compondre i harmonitzar les seves primeres melodies.

Per millorar els estudis es desplaçà a Barcelona, però fou massa tard, car l'esclat de la Guerra Civil el retornà al seu poble i, ràpidament, fou mobilitzat al front de guerra, fent-se bocins els estudis i les il·lusions. De 1936 a 1945, durant gairebé 10 anys, visqué un període desventurat i infeliç: guerra, camps de concentració, presons, batallons de treballadors... A casa seva eren republicans i catalanistes i en Tomàs ho pagà amb escreix i visqué un vertader calvari, tot i que la música l'ajudà a sobreviure i li reportà algun petit benefici. Acabat el conflicte, retornà al seu poble i li oferiren la direcció de la nova banda musical, alhora que féu arranjaments d'altres peces i composà ballables de tota mena, especial-



Als seus 96 anys, el mestre Tomàs Gil i Membrado viu i ho fa tot a temps de sardana (Foto cedida per Tomàs Gil).

ment jotes, que tan havia ballat a la plaça del poble durant la seva infantesa. A partir d'aquells anys, també impartí lliçons de solfeig i d'instruments diversos, etapa que culminà amb la fundació de l'orquestrina *Esmeralda*.

Uns anys després, l'any 1956, es traslladà definitivament a Barcelona i fou membre de la *Gran Orquestra Palermo*, de l'orquestra *Maxim's* i, durant tres anys, de la *Gran Orquestra Bianca*. L'any 1964, quan albirava els 49 anys, ingressà a l'antiga cobla-orquestra *Barcelona* de la mà del director i flabiolaire de la mateixa, en Pere Moner, amb el qual acabaren essent molt amics. Hi entrà com a fiscorn, trombó i violí, i mig any més tard n'ostentà ja la direcció i la representació. Aquesta fou una fita important pel mestre Gil, ja que conegué, acceptà i féu seva la cobla i, a partir de llavors, deixà enrere tota una vida dedicada a la música i a la creació de música lleugera, ballables, de corals a veus iguals i mixtes, de cançons de bressol, de motets religiosos, etc.

El mestre Gil s'enamorà ben aviat de la música per a cobla i començà a escriure de manera frenètica. Les seves primeres sardanes foren *La millor Rosa* (dedicada a la seva muller), *Benvinguda*, *Puigventós* (signada amb el pseudònim de J. Montsagre), *Tossal verd* (en referència a la seva vila nadiua) i *Així som*, totes elles estrenades el 1964.

Persona inquieta, la seva producció musical és una reserva constant d'obtenir que, musicalment, la sardana assimili els corrents més moderns sense, però, perdre la seva força racial, ans el contrari: assolir donar-li més vàlua precisament mitjançant la mutació que ell anhela. Tal com ell reconegué en una entrevista televisiva a TV3, el fet de "*viure sempre i fer-ho tot a temps de sardana*" li ha permès assolir el rècord de ser autor de prop de 1.400 títols, situant-se entre els compositors més prolífics de la història de la música per a cobla. A més de les ja citades, també són sardanes del mestre Gil *Els tres Patufets*, *Tarragona Ciutat Pubilla*, *La Flama de la sardana* i una llarga llista de títols quasi sempre amb el segell de la dedicatòria personal i, com diu ell, sardanes sobretot per ballar. Totes elles segueixen una particularitat: en els llargs, la melodia de tenora dura dinou compassos. També és autor de sardanes escrites expressament per a dues cobles, com ara *Cala Romana* (1974), *Figueres l'encís d'una anella* (1984) o *Congratulació*.

D'entre tots els seus títols, més de 80 han estat premiats en certàmens musicals; alguns d'ells són: *Hospitalenca* (2n premi Hospitalet de Llobregat el 1966), *Roca de Quer* i *Coll de Jou* (3r i 4t premi Andorra, respectivament, el 1967), *Figueres 1267* (1r accèssit premi Figueres el 1967), *Tarragona* (premi Diputació Provincial de Tarragona el 1970), *Lloret bonica* (premi Lloret el 1972), *El nostre Lluís* (premi de l'OBP en la Diada

Sardana de 1975), *La cova de les falcies* (premi Lloret el 1976), *El castell d'en Borni* (premi Ciutat de Cornellà el 1977), *Honorant Francesc Basil* (premi Francesc Basil el 1978) o *Una vela a l'horitzó* (premi Francesc Basil el 1980), entre altres. Darrerament, fou finalista en la 19a edició de la Sardana de l'Any 2007 amb la sardana *Torredembarra centenària*.



L'obra musical del mestre Gil no es circumscriu solament al camp sardanista, sinó que és autor d'unes 30 obres simfòniques per a cobla.

No obstant això, a més de la seva elevada producció sardanista, tal com ja s'ha citat anteriorment, l'obra musical del mestre Tomàs Gil és molt diversa i completa, ja que ha portat al pentagrama 250 ballables i cançons diferents, i molts ballets, arranjaments i transcripcions musicals i d'encàrrec que no porten el seu nom. L'any 1994 va fer els arranjaments per a cobla de les jotes i danses tradicionals dels dotze pobles de la Terra Alta, les quals van ser editades en un disc compacte. A més, també és autor d'una trentena d'obres simfòniques per a una cobla, augmentada o dues cobles, amb títols com *Diumenge* (poema simfònic), *Els estudiants de Tolosa* i *En Pere Galler* (obres per a cobla de 1969 i 1974, respectivament), *L'estudiant de Vic* (poema simfònic), *Tocatta i fuga núm. 1* (per a cobla

augmentada amb saxo i clarinet baix), *La llegenda del Pont del Diable* (obra per a dues cobles) o *La llegenda del llac d'Engolasters* (obra per a dues cobles de 1995), *Concert per a tible i cobla* (1986) o *La pastora del Montsagre* (poema simfònic de 1988), entre d'altres.

El mestre Gil i Membrado ha obtingut un notable prestigi reconegut que s'ha fet evident en homenatges rebuts i guardons i distincions, entre els quals cal destacar que el 1995 l'Obra del Ballet Popular li atorgà la Medalla al Mèrit Musical i l'any passat, l'abril de 2010, la Generalitat de Catalunya li concedí la Creu de Sant Jordi.

Per explicitar la manera de pensar, d'obrar i els sentiments d'una persona no hi res més il·lustratiu que les paraules pròpies. A més d'escriure una *Historia de las Jotas* i el llibre autobiogràfic *Tomàs Gil i Membrado dins la història*, l'any 2002 l'ajuntament d'Horta de Sant Joan, la seva població, edità el seu llibre *Les meves vivències* i l'any 2003, el Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya edità un *Vademècum sardanístic* escrit pel mateix Tomàs Gil, en la presentació del qual, l'autor reflecteix molt bé els seus pensaments:



El mestre Tomàs Gil ha estat abastament homenatjat i el darrer guardó fou la Creu de Sant Jordi, que li fou concedida l'abril de 2010. (Foto cedida per Tomàs Gil).

“Quan a qualsevol enamorat del que sigui, se li encén al seu interior una flama passional. Quan l'obsessió arriba al límit per una dansa tan resplendent i encisadora com és la sardana, no ha d'estranyar que se li desperti irresistible la necessitat de dir quelcom, de suggerir o bé cridar allò que li dicta el cor; tal que a vegades arribes al sofriment si no la pots treure del teu interior. No importa els mitjans que usis per dir-ho. Pots usar la més pura narrativa, la finor, l'emotivitat, la provocació... etc. Et pots valer de tots els mitjans al teu abast. Fes-ho com vulguis però cal fer-ho (...).

La sardana sempre ha estat objecte d'admiració, i per tant tothom se la sent com a seva. S'alaba i es critica si s'escau, però la crítica sempre va encaminada a corregir deficiències que provoca la mateixa llibertat de pensar. Per l'amor que provoca, la volen divinitzar i alguns exclusivistes arriben fins i tot a fonamentitzar-la. Uns l'admiren pel seu ritme. Altres pel seu sentiment. I tant uns com els altres, formen la munió d'aquest món sardanista que ens fa sentir joia i plena amistat. Un món únic i obert a tots incondicionalment.

(...) Tots tenim un deure sagrat durant la nostra existència: la de crear contínuament allò que som capaços de fer: la de treballar per la sardana, pel país i difondre arreu l'amor i la bondat. El que pot fer una cosa bona i digna i no la fa, és mereixedor d'una qualificació despectiva. No hem de viure de la renda d'altri. Tots estem obligats a la seva elaboració i participació.

Com totes les coses que en la vida evolucionen, la sardana també ha gaudit d'aquest constant canvi que la natura inexorablement ens empeny. A la vida res no hi és estàtic. La mobilitat en les coses i sentiments són constants, i per això hem d'estar atents que aquests sentiments, no entrin en un laberint sense sortida. La sardana podria desviar-se del seu destí universal si no la vigilem constantment. Hem d'escoltar i acceptar noves idees, però que aquestes no deformin la seva estètica i el sentiment que comporta. Creure'ns que la sardana, aquesta bella dansa catalana, la més democràtica i ecològica no corre perill de la seva pervivència, és una forma de comportament “tantsemenfotista” que la pot anorrear per sempre més. S'ha de tenir una gelosa vigilància sense tancar la porta a certes innovacions que poden resultar positives. L'evolució és vàlida amb sentiments purs i sans. Els de la provocació són nocius i desnaturalitzats”.

*Pel que fa a la relació entre el mestre Tomàs Gil Membrado i l'Escala, ens hem de remuntar 30 anys enrere, quan ell encara estava en actiu com a fiscornaire. El 1980 admirà, sorprès i content, com ballaven els nens i nenes de l'Escala en la Trobada Sardanista de Viladamat. En quedà tan il·lusionat que s'inspirà i els dedicà la sardana *Mainada escalenca*, la qual fou estrenada per la cobla *Ciutat de Girona* el diumenge 31 de maig de 1981, en el marc del 6è Aplec de la Sardana de l'Escala, que aquell any es dedicà a Josep Vicens i Juli, l'Avi Xaxu, amb motiu del 25è aniversari de*



En la 35a edició de l'Aplec de l'Escala, les 34 Pubilles de la Sardana ballaren Endavant pubilles! sardana que el mestre Gil els dedicà. (Foto: Robert Carmona).

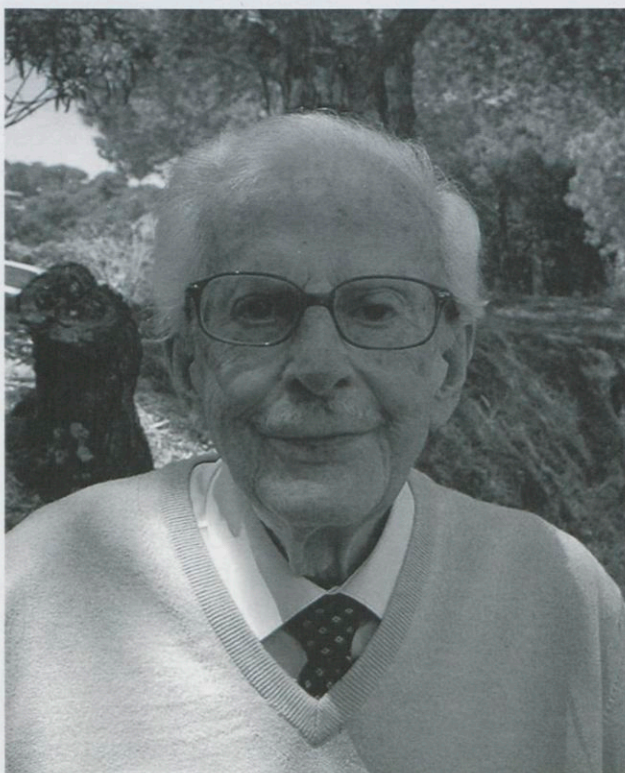
la seva mort. L'autor, en la coberta de la composició, hi féu constar una dedicatòria molt inspirada: *“Als nous poncells i poncelles del sardanisme de l'Escala perquè seran, sens dubte, els cavallers del futur, defensors i propagadors de la nostra dansa”*. Per això, perquè aquells poncells i poncelles d'ahir són els pares i mares de molts alumnes del curset d'avui, també hem tingut en compte que aquesta sardana hagi estat programada en l'Aplec d'enguany.

La segona femèride que el vincula a la nostra vila és relativament recent, car l'any passat, amb motiu del 35è Aplec de la Sardana de l'Escala, assistí a la interpretació de la seva sardana *Endavant Pubilles*, que fou estrenada per la cobla *Flama de Farners* el dissabte 16 d'octubre de 2010, doncs l'aplec es traslladà del seu dia habitual per causa de la pluja. En el programa de mà d'aquell dia, en referència a la sardana, s'anotava el següent: **«Endavant Pubilles»**. *Inspirada i balladora sardana del mestre Tomàs Gil i Membrado, que serveix per homenatjar a les 34 Pubilles de la Sardana, proclamades a l'Escala de 1976 a 2009, com a símbol de l'esperit, la tradició i l'empenta sardanista escalenca*. Per

l'Aplec d'enguany, com a agraïment per l'homenatge, el mestre Tomàs Gil ens ha ofert una nova sardana per estrenar.

Joaquim Soms i Janer

Va néixer a Pineda de Mar l'11 de maig de 1914, en el sí d'una família treballadora i arrelada al municipi. Als set anys començà els estudis de solfeig i piano a l'acadèmia Salom de Calella de la Costa, que posteriorment amplià aprenent harmonia i composició. Als 15 anys composà la seva primera sardana, *Idil·li pastoril*, i a partir dels 17 dirigí el Cor Infantil de l'Agrupació Teatral Pinedenca. El cor estava patrocinat per la propietària i mecenes Sara Llorens, esposa del polític, economista i historiador Manel Serra i Moret (1884-1963), que fou alcalde de Pineda entre 1914 i 1923, quan hagué d'exiliar-se, i casualitats de la vida feren que una de les seves deixebles, na Maria Calbache, a més de ser la solista que cantava acompanyada del cor la primera sardana del jove Soms, acabés sent la noia que li robà el cor i amb qui, més endavant, es casà.



El mestre Joaquim Soms de Pineda, veterà mestre i compositor que, amb 97 anys, és molt estimat per tots els sardanistes. (Foto cedida per Joaquim Soms).

L'any 1936 fou cridat a files per l'exèrcit republicà i fou mobilitzat al front del centre de la península, a les posicions del nord de Guadalajara (Gárgoles, Esplegares, Cifuentes, Canales, etc.), en el sector de l'Alcàrria, proper a Madrid. Pertanyia a la 33a Divisió del IV Cos d'exèrcit i els caps de divisió li encomanaren que formés un petit conjunt, el qual Soms anà ampliant fins assolir una banda oficial i una orquestra de ball o orquestrina de jazz, formades íntegrament per catalans, les quals tocaven en els actes oficials, a les mitges parts dels partits de futbol disputats entre les brigades mixtes, a les trinxeres del front o als hospitals de campanya, per animar els soldats. La formació d'aquest conjunt fou: el mestre Soms com a director i pianista, tres saxofons (en Cors, en Portet i en Ventura de Cornellà de Llobregat), un trompeta (en Cargol), dues flautes (en Ferran i en Farriols) i un fiscorn (en Josep Costa i Vilanova, el *Baix*); més tard s'afegiren dues trompetes (en Colom i en Barevi), un trombó (en Joan Dispes), una bateria antiga o jazzband (en Figueres), un vocalista (en Freixes) i un violí, que tocà en Jaume Bañeres, que també desenvolupà la tasca de director.

El repertori d'aquesta orquestrina era de concert amb números populars de sarsueles i de música clàssica o bé de ball, els arranjaments dels quals eren fets pel mateix mestre Soms. I a més, en el sí d'aquesta banda-orquestra, com que quasi bé tots els músics doblaven o arribaven a tocar fins a tres instruments, pogué organitzar una cobla, per a la qual també composà sardanes. Durant el conflicte bèl·lic composà *Maria de Pineda*, dedicada a la seva deixeble i recordant a la llavors seva promesa, i poc temps després, el 1937, escrigué *10.000 catalans* i *Catalans a l'Alcàrria*, que esdevingué l'himne de tots els catalans al front del centre, ja que un altre soldat, en Lluís Millan, en posà aquesta lletra per a les dues tirades de llargs:

*Dolça mareta aimada
que lluny de tu que n'estic
pàtria meva enyorada
no veig ton cel bonic.
El pastor per la muntanya
la blanca vela pel mar
seràs sempre Catalunya
nostre guiatge clar.
La traïció volgué enfonsar-te
i el pit donàrem amb afany
que Catalunya sols pot ésser
per els valents catalans.*

El camperol deixà
la falç l'esteva
el llibre, l'estudiant
l'obrer, l'empresa.
Tots a lluitar
ben alta la senyera
i vencerem
que la pàtria ho espera.
Anem cap Aragó,
cap a Castella,
el món va contemplant
la nostra gesta.
Tots endavant
i que la historia digui
que som ben dignes
d'ésser Catalans.

Terres altes de l'Alcàrria
fusells sempre vigilants
planúria immensa i freda
trinxeres i alzinars.
Ací fa temps ja lluitaren
els nostres avantpassats
i un camí ens assenyalaren
el de llibertat.
Pluges i vents, bales i obusos
nosaltres fermes aguantaren
fins que a triadors i a intrusos
per sempre més foragitem.
Matí tranquil, blau cel
ja lluyenteja
de resplendents estels
d'estrany enveja.
Rierols de sang
entre mig de blat deixen
pits catalans
que heroics la terra reguen.
La pau i llibertat
vencent assolirem
i sempre combatrem

qui ens la vulgui usurpar
i es podrà dir
que a l'Alcàrria lluitaren
els catalans
fins vèncer o morir.

Acabada la guerra i amb la victòria del bàndol franquista, la citada composició costà més d'un any de presó al mestre Soms, acusat d'escriure un himne separatista. En sortir de la presó fundà una orquestra de ball i concert que portava el seu nom i que fou la més jove d'Espanya.

Va ser elogiat per Pau Casals per les sardanes que composà a l'Alcàrria. El polític i exministre socialista Ernest Lluch (epd), sardanista i admirador de les composicions del mestre Soms, escrigué un article al diari *Avui* el 13 d'octubre de 1985 en el qual parlà sobre els Catalans a l'Alcàrria. Des de llavors, una gran amistat uní al polític i al mestre Soms, el qual li dedicà la sardana *Per Ernest Lluch*, que estrenà la cobla *Mediterrània* a Arenys de Mar en el concert de la vigília de la Diada

EXITOS DESTACADOS
de la Orquesta

Joaquín Soms y sus Muchachos
"LA ORQUESTA MAS JOVEN DE ESPAÑA"

Cantor humorista: **JORGE COLL**
Animadora y vocalista: **MARY DEL CARMEN**



Actuaciones en Radio Barcelona, Tarragona, Lérida, y en los Salones «Venus», «Rialto» y «Gran Price» de Barcelona.

Després de la guerra i de la repressió que patí, Joaquim Soms fou el capdavanter de l'Orquesta joven de España. (Foto cedida per Joaquim Soms).

Nacional de Catalunya de 2009, peça la qual inclou fragments de l'himne socialista de *La Internacional* en els llargs. La vessant compromesa amb Catalunya sempre ha estat i és present en el mestre Soms, tal com també es reflecteix en la lletra posada per Maria Serrat a la seva sardana *Somnis de llibertat* o en la simbòlica sardana titulada *Retorn a l'Alcàrria*.

Durant tota la seva dilatada vida, ha escrit més de 350 sardanes i periòdicament n'estrena, especialment en aplecs, en els quals ha rebut molts homenatges, com a Pineda de Mar, St. Hilari Sacalm, Calella de la Costa, Malgrat de Mar, Girona, St. Carles de la Ràpita, St. Quirze de Besora, La Llagosta, Caldes de Malavella, etc. Ha rebut diferents premis musicals: els anys 1983 i 1984 a Roses, el 2n accèssit de la Sardana de l'any de 1984 amb el títol *Joan, Joaquim i Josep*, el 2n accèssit de la Sardana de l'Any de 2006 amb *Camèlia* i el 1r accèssit de la Sardana de l'Any 2009 amb la sardana *Natura, mar i muntanya*; a més, també ha estat finalista en la Sardana de l'Any de 1985 (amb *Paisatges olotins*) i 2004 (amb la sardana *Al Sant Ramon*), en el Premi Ràdio Tordera el 1988 amb *Ofrena a Tordera* i en el certamen barceloní *Cantem Sardanes* de 1992



La diada de Cap d'Any de 2009 un grup d'escalencs conegué al mestre Joaquim Soms a Tossa de Mar i fou l'inici d'una bona amistat. (Foto: Sergi Corral).

amb la sardana coral *Catalans*. En el moment que s'escriu aquest article encara no s'ha celebrat la final de la 22a edició de la Sardana de l'Any, corresponent al 2010, final en la qual hi concursa la sardana *Per Lionel Roig* del mestre Soms.

A més que moltes de les seves peces tinguin lletra per poder ser cantades, l'obra musical del mestre de Pineda, però, no es circumscriu solament al camp sardanista, sinó que també és autor de peces del món de l'havanera. En són un exemple les havaneres *Pineda nostra*, *L'encís del Maresme*, *Gavina viatgera* i *Vells indrets de Barcelona* o el valset mariner *La Sireneteta*, tots amb lletra de Maria Serrat.

Pel que fa a la relació de Joaquim Soms amb l'Escala, en una carta de mitjan dècada de 1980 el mestre-compositor es presentava a l'entitat sardanista escalenca i s'oferia per si es volia estrenar algun títol degut a la seva inspiració. No obstant, això, calgué esperar un quart de segle perquè els camins d'ambdós (mestre i entitat) es tornessin a creuar.

L'assistència d'un grup d'escalencs al Concert de Cap d'Any a càrrec de *La Principal de la Bisbal* i la Coral Tossenca, celebrat al teatre de Tossa



El mestre Soms i la Mercè de l'Escala el dia de l'estrena de la sardana que el compositor dedicà a aquesta escalenca. (Foto: Sergi Corral).

de Mar l'1 de gener de 2009, féu possible la coneixença amb el mestre Soms, ja que el felicitàrem amb motiu del reconeixement que li havien concedit per sorpresa. Després de parlar amb molta gent, sol·licità la direcció de contacte de l'entitat sardanista escalenca per enviar sardanes i enregistraments, però també quedà admirat de l'amabilitat i senzillesa d'una persona oriünda d'Andalusia, igual que la seva muller, però que sent gran delit, amor i estima per la nostra Dansa Nacional. Sembla ser que el mestre Soms no oblidà aquell encontre, ja que el mes de juny de 2009 trucava al president sardanista escalenc per comunicar-li que s'havia inspirat en aquella persona i li havia dedicat la sardana "Per la Mercè de l'Escala", la qual estrenà la cobla local, *La Principal de l'Escala*, la nit del 2 de setembre, diada de Sta. Màxima i primer dia de la festa major, estrena a la qual assistí el mestre Soms i la seva muller. Aquesta sardana, "*dedicada a una entusiasta sardanista que enalteix i difon la nostra Immortal Dansa*", na Mercè Córdoba i Ordóñez, enguany és una de les programades a l'aplec.

L'acolliment per part del públic sardanista, que l'aplaudí abastament, i l'ambient sardanista que pogué viure i sentir durant la seva estrena el



El mestre Joaquim Soms i la seva muller, Maria Calbache, xalant dels actes de proclamació de l'Escala Ciutat Pubilla de la Sardana 2010. (Foto: Sergi Corral).

setembre de 2009, novament l'inspiraren per a compondre una nova peça que reflectís el tarannà sardanista escalenc, i així fou com nasqué *L'Escala sardanista*, una sardana de lluïment de cobla que estrenà la *Ciutat de Girona* en el concert del 24 d'abril de 2010, en el marc dels actes de proclamació de l'Escala com a 50a Ciutat Pubilla de la Sardana, i que és una de les 15 composicions que la mateixa formació musical gironina enregistrà en el disc compacte commemoratiu *Pubillatge d'Or a l'Escala*.

El tracte rebut per l'entitat i els sardanistes escalencs durant el cap de setmana de proclamació del pubillatge sardanista de bell nou el satisfieren i tingué un agraïment traduït en forma de sardana, ja que tres dies després de l'esdeveniment (a final d'aquell mes d'abril), el mestre Soms trucà al president escalenc per comunicar-li que s'havia inspirat en el seu caràcter per compondre una sardana, la qual estava a la seva disposició per ser estrenada quan calgués. Dit i fet, la sardana, que es titulà *L'amic Jordi de l'Escala*, tal com figura a la coberta és "*Dedicada a Jordi Gallegos, pel seu treball entusiasta en pro de la nostra Immortal Sardana*" i s'estrenà el passat dissabte 16 d'octubre, amb motiu del 35è Aplec de la Sardana de la vila.

Repicó i fora

A més de la festa de la sardana d'enguany, serveixi aquest article com a reconeixement a la tasca que encara, incondicionalment, duen a terme aquests dos grans mestres de la sardana que, amb les seves humils i senzilles melodies, fan saltar i puntejar tots els sardanistes i fan vibrar els cors de tots els catalans.

Enhorabona, Salut i endavant!!!

Jordi Gallegos i Córdoba

Llicenciat en Història

INFORMACIÓ EXTRETA DE:
www.musicsperlacobla.com
www.boigsardanista.com
www.viquipedia.com

Tomàs GIL i MEMBRADO, Tomàs Gil i Membrado dins la història, GISC, col·lecció MOS, núm. 5, Girona, 1999.

Tomàs GIL i MEMBRADO, Vademècum sardanístic, GISC, col·lecció MOS, núm. 16, Girona, 2003.

Carles RIERA, Josep Ma. SERRACANT i Josep VENTURA, Diccionari d'autors de sardanes i de música per a cobla, GISC & SOM, col·lecció MOS, núm. especial, 2a edició, 2002.

FORN
EL PILANET

Camps del Pilans
L'ESCALA



VIATGES I ACTIVITATS MARÍTIMES
C/ Maranges, 3 - Tel. 972 773 797 - Fax 972 770 332
17130 L'ESCALA - Web: creuers-marenostrom.com

F U S T E R I A



TOT EN FUSTA

C/ Closa d'en Llop, 3 - 17130 L'ESCALA
Tel/Fax 972 770 347

Comas
Bricolatge



Passeig Lluís Albert, 6 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 775 - Fax 972 770 068

VIVERS I GARDEN

MONER SL

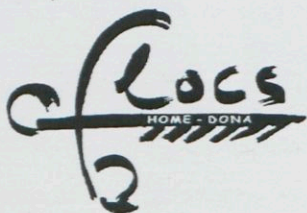


Tel. 972 771 326 - Fax 972 771 390
Ctra. d'Orriols, 15 - 17130 L'ESCALA



Plaça Església
C/ Enric Serra, 25
17130 l'Escala Girona
Tel. 972 771 958
escot@escot-lescala.com

Perruqueria



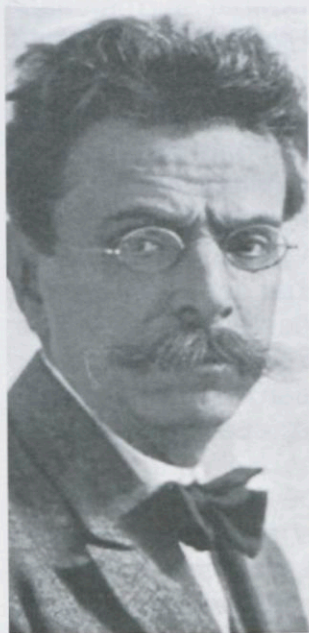
hores convingudes

C/ Ave Maria, 24 - Tel. 972 77 50 00 - 17130 L'ESCALA

grisjeans
L'ESCALA

STA. MÀXIMA, 11 - TELF. 77 01 79

ENRIC MORERA I LA PRIMAVERA



Enguany, benvolguts lectors, commemorem un centenari d'Enric Morera i Viura. Que no és pas el de la seva naixença, car aquest ja fou commemorat el 1965, amb concerts dels orfeons i les agrupacions corals de tot Catalunya, malgrat que, per raó de trobar-nos en plena dictadura, hi mancà un homenatge nacional digne de l'extraordinària personalitat del mestre barceloní. Com tampoc aquest centenari no és pas el del traspàs d'Enric Morera, atès que, fins al 2042, no podrà ser commemorat. Cal desitjar i esperar, però, que, quan arribi el moment, no tinguem un règim antidemocràtic que impedeixi fer-ho en plena llibertat. En aquest sentit, convé recordar que, lamentablement, l'òbit de l'autor de la música de la patriòtica i primaveral sardana *La Santa Espina* (considerada l'himne popular català), produït l'11 de març del 1942, fou condemnat al silenci més total i absolut per Franco, el «generalísimo», que havia «implantat» no feia gaire temps l'esmenta-

da i dilatadíssima dictadura, després d'aixecar-se en armes, al costat d'altres militars, contra la Segona República Espanyola, legalment constituïda, i de provocar una cruenta i dolorosa guerra civil.

Retorn definitiu

El centenari d'Enric Morera al qual em refereixo (i que està passant del tot desapercebut) és el del seu retorn definitiu a la pàtria el 1911, després d'una breu i decebedora estada a l'Argentina (les anteriors, en canvi, foren llargues i exitoses), retorn molt celebrat -una enorme gentada anà a rebre el músic al port barceloní-, segons expliquen els periòdics de l'època, tot indicant també que, a continuació, l'Ajuntament de la capital catalana procedí a nomenar Morera sotsdirector -més tard, director- de l'Escola Municipal de Música de Barcelona, convertida després en Conservatori.

I és que Catalunya tenia la imperiosa necessitat de comptar, de nou, amb Enric Morera (hom recordava, entre d'altres coses importants, que havia estat el fundador d'una coral de gran prestigi, la Catalunya Nova, integrada únicament per homes de condició ben humil, obrers, dels barris del Cap i Casal), ja que, en aquells instants, la nostra música corria el perill de caure en la vulgaritat, en el mal gust. La música forastera s'estava

apoderant dels teatres, fet que motivava que els nostres millors músics abandonessin la lluita o optessin per emigrar a l'estranger.

Tot això, a partir de l'any 1911, començà a solucionar-se, mercès al mestre Morera, i la música catalana aconseguí, al final, imposar-se de forma rotunda arreu del país.

Un himne (perdut?) del Barça

Enric Morera i Viura, al llarg de la seva vida, compongué música de cambra, música simfònica, música religiosa, òperes, cançons, sarsueles, sardanes, etcètera. I fins i tot, un himne del Barça, molt més vibrant i patriòtic, pel que s'assegura, que el que té actualment, la partitura del qual ha de trobar-se, si no s'ha perdut -que tot podria ser-, abandonada als arxius del club blaugrana. Per a Morera treballaren tots els poetes del seu temps: Àngel Guimerà, Joan Maragall, Jacint Verdaguer, Santiago Rusiñol, Josep Carner, Josep Maria de Sagarra, etc., sense oblidar els rossellonesos Josep Sebastià Pons i Carles Grandó, per exemple, que li portaren els seus versos perquè els musicés.

I, a part d'això, cal ressaltar que, gràcies també a Enric Morera, la sardana recobrà la dignitat que Pep Ventura, Juli Garreta o Josep Serra li havien donat. Així, i com a fruit del seu talent i de la seva inspiració, sorgiren peces tan belles i cèlebres com *L'Empordà*, *La sardana de les monges*, *Baixant de la Font del Gat*, *Les fulles seques* i *Davant la Verge*, entre moltíssimes d'altres, que Morera feia estrenar a la històrica cobla La Principal de Peralada. Llàstima que ara, com algú ha comentat encertadament, amb l'excusa que la gent vol sardanes noves, les cobles toquin moltes vulgaritats, a excepció d'unes poques que procuren seguir les petjades dels grans mestres.

El geni musical de Catalunya

Enric Morera, segons m'explicaren –durant els anys 50 i 60– persones que l'havien conegut, tot fent-ne un retrat, era un home alt, sec, una mica escardalenc. Tenia uns cabells fins plantats al cap com les espigues en un camp de blat, balancejant-se al compàs del vent. Els seus ulls petits, darrerre les ulleres que duia, ho escodrinyaven tot. I, pel que fa al mal caràcter que hom li atribuïa, no dubtaven a desmentir-ho rotundament, afirmant que era com un anyell, a qui li complaïa vestir-se de lleó. Així, «si parlava malament dels seus col·legues –em deien–, era perquè volia que tots fossin com ell: apassionats, desinteressats, idealistes, disposats sempre a sacrificar-ho tot, per tal que l'art hi sortís guanyant». Sigui com sigui, el cert és que Morera ha passat a la història com el geni musical de Catalunya.

I aquest geni musical de Catalunya (l'anhelat i triomfal retorn definitiu del qual a la pàtria coincidí, per cert, amb un matí primaveral d'ara fa un

segle) nasqué un 22 de maig, en plena primavera, igual que Richard Wagner. Tots dos tenien, precisament, el mateix ideal: crear una música nacional que representés el poble al qual pertanyien. I, talment com Debussy, Beethoven i Granados (el lleidatà Enric Granados, víctima del naufragi del vaixell *Sussex*, torpedinat pels alemanys al Canal de la Mànega, durant la Primera Guerra Mundial, procedent dels Estats Units), Enric Morera morí un mes de març. Un mes de març que, per a ell, havia ja consumit una colla de dies, raó per la qual l'estació més meravellosa de l'any estava trucant insistentment a la porta...

Homenatge

Per tot el que he acabat de consignar, benvolguts lectors, jo, tan bon punt apareix la primavera, no puc resistir la temptació de contemplar amb especial interès, any rere any, el jardí que l'autor de la música de *La Santa Espina* i *L'Empordà* té dedicat a Figueres, just davant mateix del pis de l'edifici on visc. Perquè us en feu una idea, d'això últim, us diré que aquest jardí es troba situat tan a la vora de casa meva que gairebé el toco amb els dits...

I així, sense cap entrebanc, puc veure que el «meu» entranyable Jardí Enric Morera comença a exhibir una bona florida, la qual, de mica en mica (o tot de pressa, si el temps hi ajuda), esdevé realment esplendorosa. Com si, en record de l'excepcional mestre, volgués retre-li el més emotiu homenatge...

Emili Casademont i Comas

Periodista i escriptor
Articulista del «Diari de Girona»



LA CASONA BLAVA

MIQUEL MOYA
INTERIORISME



C/ Port, 48 17130 L'Escala Tel. 972 77 39 90
info@casonablava.com www.casonablava.com

Joan Palau

Pintor Joan Massanet, 74

**ELECTRICITAT - AIGUA
CALEFACCIÓ**

Telèfon: 972 771 805 - L'ESCALA

TITOGRAMA VIDEOGRAMA

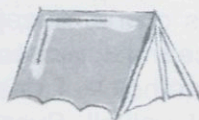
Avda. Girona, 49
Telèfon: 972 773 616
L'ESCALA

Blau-mar
estètica & spa
HOME & DONA

NÚRIA ROIG CREIXELL

- Tractaments facials i corporals
- Depilacions
- Manicures i estètica del peu
- Massatges
- Maquillatges
- Solarium vertical
- Spa

c. Germans Masferrer, 38 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 36 17



CAMPING RIELLS

Camp Rabassa, s/n - 17130 L'ESCALA
Apart. 34 - Tel./Fax 972 770 027
E-mail: campingriells@jet.es
Girona - Costa Brava

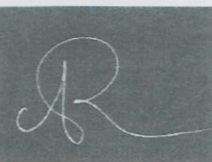
helène

Maranges, 15 - Tel. 972 77 00 73 L'ESCALA
Monturiol, 2 - Tel. 972 50 16 70 FIGUERES

Tendals
L'Escala
Protecció solar i Decoració de la llar

C/ del Mar, 10
Tel. / Fax 972 77 22 19
tendalslescala@hotmail.com
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

INSTAL·LADOR



c/ Salador, 2
17130 L'ESCALA (Girona)
Tel i Fax 972 772 488
Mòbil 690 150 051
aluminisramio@hotmail.com

ALUMINIS RAMIÓ

fusteria d'alumini

Aluminier TECHNICAL

LES SARDANES D'ALBERT EINSTEIN

Icones mundials com Thomas Mann, Richard Strauss, Igor Stravinsky, Albert Schweitzer, Oskar Schindler, Cole Porter, Albert Einstein i un llarg etcètera han lloat la sardana. Entre totes aquestes prestigioses personalitats impressionades per la sardana destaca la figura del físic alemany Albert Einstein (1879-1955) que la va conèixer durant la seva estada d'una setmana a Barcelona l'any 1923.

Einstein, ja convertit en una celebritat, va ser a la capital catalana del 22 de febrer a l'1 de març, convidat per l'Institut d'Estudis Catalans de la Mancomunitat de Catalunya, per pronunciar conferències sobre la teoria de la relativitat; estaven organitzades com un curs i costava cadascuna 25 pessetes. Acabava d'arribar de la seva famosa gira pel Japó. La seva estada va ser complementada amb visites de caire cultural al monestir romànic de Poblet i al conjunt monumental d'Ègara de Terrassa.

La Vanguardia del dia 25 apuntava: "El doctor Einstein, en su aspecto exterior no se parece en nada al sabio tal como se lo imagina la mayoría de la gente. Ni es calvo, ni gasta lentes, ni va embutido de un largo levitón, cuyos faldones, al andar, le azotan las piernas (...)". Les revistes humorístiques *L'Esquella de la Torratxa*, *La Campana de Gràcia* i en *Patufet* van aprofitar la presència del físic per publicar paròdies referides a la relativitat.

El 27 de febrer, l'alcalde accidental de Barcelona Enric Maynés va donar al físic Einstein la benvinguda en català a l'acte institucional celebrat al consistori. Aquell vespre, l'enginyer industrial i polític Rafel Campalans, responsable del Consell de Pedagogia de la Mancomunitat, va oferir a Einstein un especial sopar de comiat. Segons *La Veu de Catalunya* del dia 28, "fou servit el sopar conforme a una llista, bellament impresa, en caràcter gòtic a dues tintes, i escrita en llatí relativista, per conservar caràcter, més o menys, amb la teoria de la relativitat". Cadascun dels vuit plats incloïa una referència a científics o filòsofs i a teories científiques relacionades amb l'il·lustre convidat.

L'endemà, dimecres 28, últim dia a Barcelona, va tenir lloc una altra visita d'alt significat científic i polític. Campalans va organitzar en honor seu a l'Escola Industrial (Universitat Nova), referent europeu d'ensenyaments tècnics, una ballada de sardanes a càrrec de la cobla Barcelona i la Penya de la Dansa (Associació d'Estudiants de la Universitat Nova) que va complaure vivament l'il·lustre homenatjat. Aquesta cobla, nascuda feia un any, tenia en l'escalenc Albert Martí el tenora solista i el seu represen-

tant (veieu "Els primers anys del tenora Albert Martí a Barcelona (1921-1924)" al llibret de l'Aplec 2007).

La cobla Barcelona va executar amb esperit les sardanes 'Davant la Verge', d'Enric Morera; 'El cavaller enamorat', de Joan Manén; 'Les noies de Prats de Molló', d'Antoni Juncà; 'Per tu ploro', de Pep Ventura. Totes elles puntejades per la nombrosa concurrència. També foren executats diferents ballets populars, sota la direcció de J. Rigall, de l'Esbart Folklore de Catalunya. El programa, un ampli assortiment de música catalana per satisfer la seva melomania, havia sortit publicat aquell dia a *La Publicitat*.

El científic, sorprès, va elogiar la sardana: "És una dansa molt distingida, que demostra allò que és el poble català i que hauria de ser coneguda per les altres nacions; és una obra d'art agermanada amb un esport". Einstein va ser obsequiat amb discos de sardanes. Se sap per una carta que el 1934 escriuria a un amic que recordava els bons moments transcorreguts a Barcelona i que solia escoltar aquelles gravacions: "Sovint gaudeixo escoltant les agradables cançons populars catalanes que em van donar uns amics durant una visita, fa ja temps, a Barcelona".



Einstein (al centre de la foto) acompanyat del conseller de la Mancomunitat Pere Mias Codina i altres personalitats durant la visita a l'Escola Industrial de Barcelona. Allí, en homenatge seu, va ser obsequiat amb una ballada de sardanes i ballets populars. (Fotografia cortesia de l'Escola Industrial de Barcelona).

Einstein va conservar fins al final de la seva vida el seu amor per la música; als sis anys ja sabia tocar amb facilitat el violí. Quan, cap a 1950, li van prohibir tocar el violí per prescripció mèdica s'asseia al piano i interpretava alguna obra seguida, de vegades, amb satisfacció pels qui passaven pel carrer. Va mantenir una bona amistat amb el violoncel·lista Pau Casals. A més de la música, els va unir la lluita contra la tirania dels pobles. Casals, rebel·lat contra la dictadura franquista, dirigint-se a Einstein, afirmava: "Les úniques armes de què dispenso són la batuta i el violoncel. No són mortíferes, però no en tinc d'altres (...)".

El matí del dijous 1 de març agafava el tren cap a Madrid. Al seu diari d'impressions fet durant aquest viatge a Barcelona i Madrid va deixar només escrit sobre la seva visita a Barcelona: "22-28 de febrer. Estada a Barcelona. Molt cansament, però gent amable (Terradas, Campalans, Lana -filla de Tirpitz-), cançons populars, balls, Refectorium, sopar. Ha estat agradable! 2 de març. Arribada a Madrid. Partida de Barcelona, càlid acomiadament. Terradas, cònsol alemany i la filla de Tirpitz, etc". L'anotat al seu diari transpira l'amabilitat i la calidesa que van acompanyar aquell viatge, on també hi va haver complicitat, bon humor i un pessic de misteri.

Exiliat als Estats Units va contribuir, a desgrat seu, a la fabricació de la bomba atòmica. Després de les explosions d'Hiroshima i Nagasaki es va unir als científics que buscaven la manera d'impedir l'ús futur de la bomba. Einstein segueix sent ara una figura mítica del nostre temps, més, fins i tot, del que va arribar a ser-ho en vida.

Lluís Colomeda

BARCA, F.X.: *L'Escola Industrial de Barcelona (1904-2004). Cent anys d'ensenyament tècnic i d'arquitectura* (2008).

GLICK, T.F.: *Einstein y los españoles* (1986).

ROCA, A.: "Einstein en Barcelona", *Quark*, 36 (2005).

SALLENT, E. i ROCA, A.: "Sopar a Barcelona en honor d'Albert Einstein (1923)", *Revista de Física Núm. Especial* (2005).

SÁNCHEZ, J.M. (Coord.): *Einstein en España* (2005).

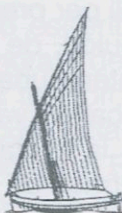
FISIO L'ESCALA

CENTRE DE FISIOTERÀPIA I RECUPERACIÓ FUNCIONAL

Marta Barretina Ginesta
Fisioterapeuta col. 834

Ronda del Pedró, 12 - 17130 L'ESCALA
Tel./Fax 972 771 475

CONSTRUCCIONS NAVALS · ESPECIALITZATS EN VELA LLATINA



DRASSANES SALA

Salvador Feliu Sala

Port La Clota, 8 - Tel. 972 77 07 54 - 972 77 22 05
17130 L'ESCALA (Costa Brava - Girona)



CAMPING Cala Montgó

Oficina central
B.E.T.S.A.
Nou 139, entresol
17600 Figueres - Girona (Espanya)
Tel. 972 67 45 19 - 972 67 45 01
Fax 972 67 44 95
WEB: www.betsa.es
E-mail: CalaMontgo@betsa.es

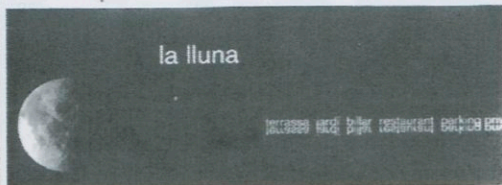


Avda. Montgó, s/n
Tel. 972 77 08 66 - Fax 972 77 43 40
17130 L'ESCALA (Espanya)



Cuina Catalana

Tel. 972 78 80 44
Ctra. de Belcaire
ALBONS



Camí Ample, 50 - Tel. 972 77 30 52
L'ESCALA

Nova botiga Degustació



Anxoves - Olives
Boquerons . Bonito
Crema d'anxova - Olivades
Escalivada

C. del Mar, 14 - Tel. 972 774 602 - 17130 L'ESCALA



Av. Montgó, 27 (Riells)
Tel. 972 771 003
17130 L'Escala (Girona)



CONSTRUCCIONS J.A. AGUILERA I FILL

C.Sert, 4
17130 L'ESCALA

Tel. 972 772 523
Mòbil 649 845 992

ALLÀ, ON HI CANTEN ELS ÀNGELS

Una de les idees que històricament ha engrescat més l'ànim humà ha estat tractar-se amb els poderosos, els il·lustrats, els déus. Francesc Torralba, filòsof, diu que el desig de ser com déus i de participar de la seva condició immortal està expressat en els mites fundacionals de la tradició occidental. Torralba assenyala que els herois grecs «volien ser com déus, participar de la seva naturalesa: heus aquí l'aspiració humana més fonda» (dins el llibre *Planta cara a la mort*). En aquest sentit, els evangelis relaten el moment en què Saule va quedar enlluernat tot cavalcant rumb a Damasc. I de tan encegat, va caure del cavall. L'instant epifànic el va trasbalsar de tal manera que va experimentar una conversió, un canvi profund. Saule passarà a dir-se Pau i emprendre un itinerari vital diferent, en el decurs del qual la seva sensibilitat espiritual i humana serà una altra. Pau esdevindrà un home nou arran d'aquesta aparició divina.

Entrant en l'espai lingüístic català, l'Alguer fou assolat per les pestes d'inicis del XVII. La mortaldat que se'n va derivar explica que bona part dels algueresos d'avui no siguin descendents dels catalans medievals que van repoblar aquest port mediterrani. Així i tot, el català fou la llengua de l'administració durant segles, fet pel qual gaudia d'un enorme prestigi a Sardenya. Per tant, els sards que es van establir a l'Alguer després de l'epidèmia, originaris de Sàsser i altres punts del nord de l'illa, de seguida van adoptar la nostra llengua. Progressar socialment comportava usar el





Empordanesa Disseny i Instal·lació S.L.

Maquinària d'hosteleria i alimentació



Ctra. Roses, 74

Tels. 972 50 18 55
972 50 87 02

Fax 972 51 40 08

Servei urgències 24 h:
608 51 41 41

17484 VILATENIM
(Figueres)

www.edifred.com

info@edifred.com



FINQUES "XAXU"

GESTOR INTERMEDIARI EN PROMOCIONS I EDIFICACIONS
(G.I.P.E.) TITULAR PROFESSIONAL Núm. 985. AICAT 1853

LLOGUERS, COMPRA, VENDA

Carrer Ave Maria, 12
Apartat correus, 255

Tel. 972 771 540

Fax 972 773 523

www.finesxaxu.com - info@finesxaxu.com

Hostal El Roser

Carrer Església, 7 - 17130 L'Escala
(Costa Brava - Girona)

Tel. 972 770 219

Fax 972 770 159

el roser
hostal
restaurant

e-mail: restaurant@elroserhostal.com
<http://www.elroserhostal.com>

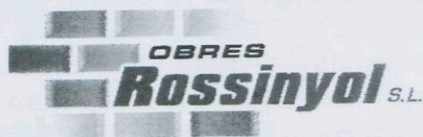
català, atès que era el viarany més recte per acostar-te als cercles distingits i de poder de la ciutat. La dèria d'estar entre les forces vives, de relacionar-se amb les millors famílies, és d'allò més humà. Et fa sentir bé, segur, potent. Així doncs, pels sards nouvinguts a l'Alguer el català fou la llengua d'integració, la llengua il·lustrada, la llengua en majúscules.

Quelcom similar va experimentar Joan Daniel Bezsonoff (Perpinyà, 1963), socialitzat en francès com la majoria de rossellonesos, quan es va retrobar amb la seva cultura, els seus referents nacionals, els seus déus. Va ser a Girona, tot visitant per primer cop la ciutat, que d'una fuetada, que diria Josep Pla, va poder verificar que la catalana és plenament la seva identitat, que el seu país no és França sinó Catalunya: «el meu camí de Damasc va ser descobrir la Girona monumental. En aquell moment em vaig sentir català. I quan després vaig veure la Barcelona dels setanta, una ciutat tan impressionant, se'm va esborrar la idea que la cosa catalana era anar amb esclops» (*El Temps*, 17-7-07). També detalla que l'estada, el 1985, a la Universitat Catalana d'Estiu, a Prada de Conflent, va ser cabdal: hi va entrar com a Jean-Daniel i en va sortir com a Joan-Daniel i amb la idea d'escriure en català. I no li ha anat malament.

Quan una identitat lingüística va de mal borràs, com ara la nostra, és complicat desvetllar seduccions. Això explica per què se'ns ha tomat enrevessat forjar un vincle sa i estalvi entre Catalunya i els catalans, tant els de soca-rel com els nouvinguts. És a dir, hi ha factors extralingüístics que distorsionen aquest procés tan natural d'arrelament entre els éssers vius. I és que segons el filòleg Joan Ramon Resina, la màquina de les identitats la tenen a Madrid, fet pel qual ens aboquen a haver-nos d'apropriar de la màquina de fer catalans: «fabricar-nos realment i efectivament una identitat estatal pròpia», (*Avui*, 3-4-10).

Quan els medievals aixecaven catedrals, aleshores d'alçades vertiginoses, ho feien per estar més a la vora de Déu, per actuar d'acord amb les seves conviccions. No sé si es viu millor tocant el cel, però que els catalans puguem disposar d'un Estat com els altres pobles del planeta sempre serà un goig diví.

Quim Gibert
(psicòleg)



C/ Salvador Gimeno, 10 - 17130 L'ESCALA
Tel. 972 773 509 - www.obresrossinyols.com

VIATGES
 **ESCALATOUR, S.L.**
AGÈNCIA DE VIATGES, G.C. 85

M. Rosa Portell
Directora

C/ Ave Maria, 43 - 17130 L'ESCALA
Tel. 34 972 770 218 - Fax 34 972 773 040
escatour@intercomgi.com
www.escalatour.group-team.com



C/ Germans Masferrer, 17 - Tel. 972 770 057
L'ESCALA (Costa Brava)

**Joaquim
MasPOCH
Illa**

ELECTRICITAT I FONTANERIA

Vilabertran, 49 - L'ESCALA
Telèfon: 972 771 609



Can Català

Plaça de les Escoles Tel.: 972 770 443
17130 **L'ESCALA** (Costa Brava)

Radio - TV - Sat. - Electrodomèstics
CAN FIDEL

Josep Maria Geli

C/ Port, 33 17130 **L'ESCALA**
Tel. 972 77 00 98 (Girona)

PISCINES GUNITADES - SERVEI TÈCNIC
TRACTAMENTS D'AIGÜES - MANTENIMENT
ANÀLISIS QUÍMIQUES



Avinguda Girona, 76
Tels. 972 772 834
972 772 199
Fax 972 772 199
17130 **L'ESCALA**
estradi85@terra.es



TUTERRAZAFRENTEALMAR

**Escala
park**



Av. Riells, 48 - Tel. 972 77 07 57
17130 **L'ESCALA** - escalapark@hotmail.com

ENCARA QUEDA CAMÍ PER FER

Fa uns quants mesos es va originar una certa polèmica entorn del món de la sardana que va irrompre, cosa gens habitual, als mitjans de comunicació catalans i que va arribar fins i tot al Parlament de Catalunya, de la mà del diputat gironí Toni Strubell. El fet va sorprendre a més d'un, ja que la nostra dansa nacional, que normalment és ignorada per la gran majoria de la premsa, aquesta vegada s'havia convertit en carn de canó. El motiu de l'enrenou va venir causat per les sospites de retallades pressupostàries que la Conselleria de Cultura de la Generalitat pensava aplicar sobre el programa La Sardana a l'Escola, cosa que obligaria a suspendre'l en el present curs.

La Sardana a l'Escola és un programa pedagògic i divulgatiu, destinat a fomentar el coneixement de la nostra dansa nacional entre els nens i nenes de les comarques gironines durant l'horari lectiu. Si no ho tinc malentès, des de 1997 està subvencionat a parts iguals per la Diputació de Girona i pels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de Catalunya i cada any hi intervenen més de 8.000 estudiants. El nostre poble, l'Escala, hi va participar per primera i única vegada l'any passat, aprofitant el nomenament de Ciutat Pubilla de la Sardana. Segons publicà l'amic Jordi Gallegos al llibret de l'Aplec de 2010, hi intervingueren uns 400 alumnes del CEIP Empúries.

A l'hora de redactar aquestes línies, encara no se sap pas com acabarà aquest embolic de les subvencions que, en els temps actuals, s'han convertit en gairebé imprescindibles en tota iniciativa cultural impulsada des de la societat civil. De totes maneres, acabi com acabi la cosa, en aquesta època en què els diners en mans de l'administració i dels particulars escassegen, potser paga la pena fer una ullada enrere i veure com s'ho manegaven els nostres avis que, en el cas de la sardana, per exemple, d'ajudes a compte de l'erari públic en rebien ben poques.

En aquest sentit, una manera de conèixer com anaven les coses antany, és endinsar-se en un llibret extraordinari que l'any passat publicà l'editorial Rafael Dalmau, en el qual s'hi descriu, exhaustivament, l'origen del moviment sardanista que ha arribat fins als nostres dies. L'obra detalla els anys de l'expansió de la nostra dansa nacional i mostra com fou possible que, ara fa més de cent anys, la sardana, arraconada com es trobava a l'Empordà i la Selva, s'escampés arreu de Catalunya, és a dir, com fou possible que un ball comarcal passés a convertir-se en un ball nacional.

La nacionalització de la sardana, que és com es titula el llibre, és de reduïdes dimensions, de lectura gens amena, fins i tot enfarfegosa a

estones per l'abundància de dates i llocs que cita, però imprescindible pels estudiosos i pels que estiguin encuriósits en l'origen de la nostra dansa nacional. El seu objectiu, ambicions però gens pretensions, és exposar el procés geogràfic i cronològic esdevingut entre finals del segle XIX i principis del XX, durant el qual la sardana agafà l'embranchida que l'ha fet arribar fins avui i que ni la dictadura franquista pogué aturar.

L'autor del llibre és l'historiador Pere Anguera, que malauradament va morir l'any passat a l'edat de 56 anys sense haver pogut veure publicada l'obra que aquí comentem. Nascut a Reus i llicenciat en geografia i història per la Universitat de Barcelona, va arribar a ser un gran especialista en la història del segle XIX, especialment del carlisme, dels orígens del catalanisme i de la seva ciutat natal. Ha deixat escrits una quarantena de llibres i monografies, com també centenars d'articles.

D'anècdotes, curiositats i citacions, relacionades amb la sardana i ocorregudes en diversos indrets de Catalunya, a cavall dels segles XIX i XX, al llibre n'hi ha per donar i per vendre. Fins i tot, la nostra vila hi treu el nas un parell de vegades. Una, quan esmenta que l'autor de la topografia mèdica de l'Escala fa constar en el seu informe de l'any 1883 que al poble hi era viu "el baile ampurdanés de la sardana". L'altra, ja en 1902, quan en referir-se al concurs de ballades de sardanes que es féu per la Festa de la Mercè a Barcelona, al Frontó Condal del carrer Balmes, cita com a un dels seus impulsors l'escalenc Lluís Sureda, el mateix que, poc temps després, hauria de crear la cobla Sureda, la primera que hi hagué a la ciutat.

Davant la dificultat de fer una selecció de la gran quantitat d'informacions que ofereix el llibre, a continuació, se n'exposen unes quantes agafades a l'atzar: el nom de la sardana està documentat per primera vegada a Olot el 1552; a mitjans segle XIX, la gent anava en massa d'un poble a l'altre, durant les festes majors, amb la voluntat de ser a la plaça a l'hora de les sardanes i no hi eren gens estranyes les batusses entre balladors de diferents pobles; la primera ballada d'una sardana llarga sembla documentada pels volts de 1884 a Torroella de Montgrí; l'estrena a Barcelona, l'any 1892, de l'òpera Garín del mestre Bretón, amb una escena en què es tocava una sardana donà a aquesta una gran popularitat; a partir de Garín, els empordanesos residents a Barcelona començaren a organitzar ballades de manera sistemàtica; l'inici de les ballades a El Vendrell, fou impulsat per un advocat i un oficial de duana menorquí; pels voltants de 1910, quan Salvador Dalí encara era un nen, el seu pare, que guardava a casa la tenora de Pep Ventura, organitzava ballades de sardanes al carrer, a Figueres, perquè la gent les ballés; l'any 1920, a la plaça de braus de les Arenes de Barcelona se celebrà un concurs sardanístic organitzat per l'agrupació de la Lliga Regionalista de la Creu Coberta, en la qual hi partici-

Pere Anguera

LA NACIONALITZACIÓ DE LA SARDANA



paren 45 colles i el primer premi fou per a la de l'Armentera, Alt Empordà.

Els vuit capítols, més la introducció, de què consta *La nacionalització de la sardana* obeeixen, a un ordre cronològic, essent l'últim una cloenda, Balanç provisional, que ve a ser un resum de tot plegat. En ella, l'autor aprofita per deixar anar un retret: considera que la conversió reeixida de la sardana en dansa nacional provocà, en contrapartida, el retrocés, la menysvaloració o el refús, d'altres danses tradicionals que, en les respectives comarques, gaudien de sòlida fama i acceptació popular, com per exemple les jotes a la Ribera d'Ebre. En aquest sentit, creu que l'hegemonia de la sardana, a principis del segle XX, tingué el preu de la pèrdua irremissible d'una part del patrimoni musical català.

Tot i el plany de Pere Anguera i malgrat, també, els embolics actuals amb les subvencions públiques, els qui estimen la sardana poden estar orgullosos que la nostra dansa nacional, gràcies als esforços d'algunes generacions de catalans, es trobi avui en unes condicions, no òptimes però sí suficientment bones, que permeten mirar el futur amb esperança.

Pere Juhé i Oriol



FERRO / ALUMINI INOX / P.V.C.

Polígon industrial El Recs - C/ Saladors, 6 - 17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 77 04 67 - Fax 972 77 58 68 - e-mail: metallsues@orangemail.es

PASTISSERIA EMPORI
BENJAMÍ GALLEGOS



Des de 1960. Més de 50 anys al seu servei.

També tenim:

- Pastes salades.
- Rebosteria fina i de full.
- Coques de briox i fruita farcides de crema.

Reserveu les vostres coques per a revetlles!

Especialitat Esculls de l'Escala

i altres productes artesans

Maranges, 14 • Tel. 972 770 089 • L'ESCALA

RESTAURANT

PIZZERIA

SOTAVENT



Cami Ample, 13 • Tel. 972 77 30 53 • Fax 972 77 18 86 • 17130 L'ESCALA (Girona) • info@restaurantssotavent.com

LA SARDANA, BONICA DANSA

Juntes les mans, ben agafades,
en jorn de festa i de germanor,
és l'alegria de tot el poble,
il·lusió plena del ballador.
Saltironets fets amb destresa
moguts pel cor, el bell motor.
Cap a la dreta, cap a l'esquerra
mouen les cames el balladors,
els peus de terra s'alcen i baixen
amb un bon ritme, engrescador,
en sintonia amb música viva
que és cant de joia i de gran amor.
Sona la cobla amb subtileza,
escampa la veu al seu entorn,
músics i dansaires es compenetren
i mentre uns toquen, els altres ballen
amb un fervor encoratjador,
que anima la colla a seguir ballant
la noble dansa que identifica
tot un poble i els catalans.

Pilar Pellicer, de Gispert
L'Escala, 23 de març, 2011



UNIÓ DE SALADORS HISTÒRICS D'ANXOVA



SALAONS SOLÉS S.A.

Tel. 972 770357 - soles@grn.es

CASA BORDAS, S.L.

Tel. 972 770085 - info@casabordas.net

FILL DE J. CALLOL I SERRATS, S.L.

Tel. 972 772577 - info@callolserrats.com

ANXOVES EL XILLU, S.L.

Tel. 972 770820 - elxillu@terra.es

ANXOVES DE L'ESCALA, S.A.

Tel. 972 770146 - info@anxovesdelescala.es

neteges l'Empordà

serveis de neteja amb la màxima serietat i experiència



Telèfon: 972 772 348

PINTURES EN GENERAL

Juan Palma Giménez



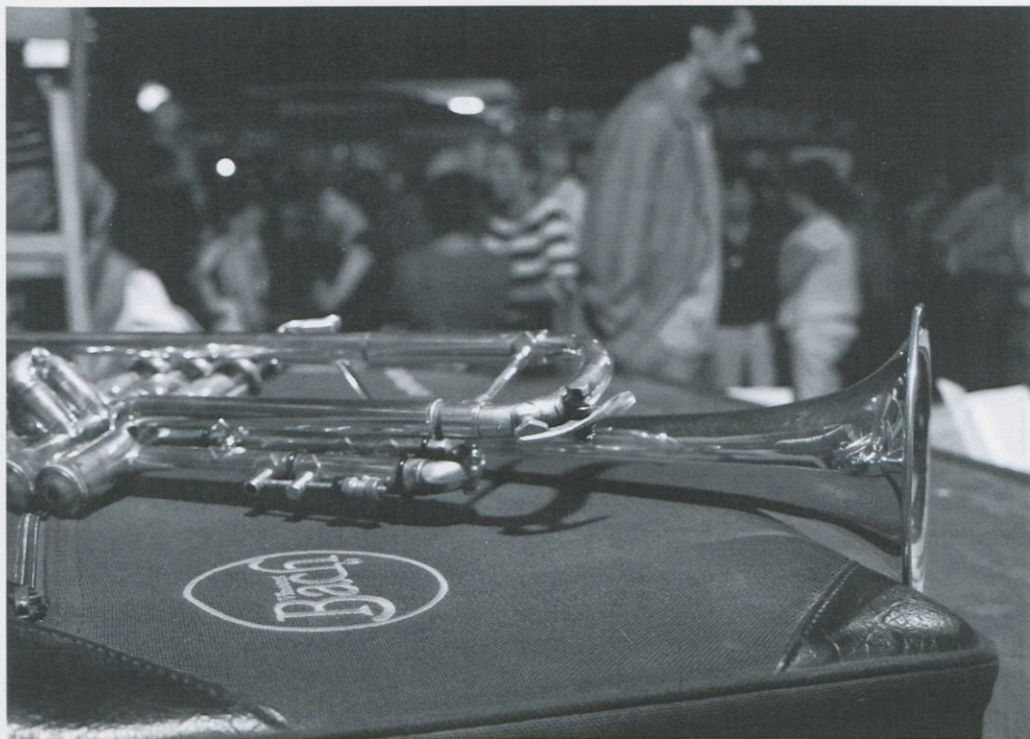
Carrer del Puig, 63 - Tel. 972 77 14 38
17130 L'ESCALA



EUROGAME, S.A.

**MÀQUINES RECREATIVES TIPUS B - VÍDEO JOCS - PIN.BALLS
BILLARS AMERICANS - ATRACCIONS**

Closa d'en Llop, s/n - Tel 972 770 512 - Fax 972 772 573 - Tèlex 57356
17130 L'ESCALA (Girona)



↑ *La trompeta reposant a la mitja part*, de Basili Gironès i Bofill.
2n Premi del Concurs fotogràfic sardanista Joan Lassús 2010.

↓ *Aniversaris compartits amb el públic*, d'Àngels Recasens i Ferrer.
3r Premi del concurs fotogràfic sardanista Joan Lassús 2010





Unnim

CENTRE MÈDIC

NARCÍS PRAT I SÀBAT

METGE DE CAPÇALERA I ENDOCRINÒLEG



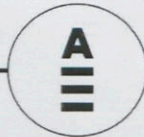
MARISA RABADAN MENGÍBAR

METGESSA DE FAMÍLIA I COMUNITÀRIA



LABORATORIS AMIEL

ANÀLISIS CLÍNQUES



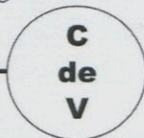
JORDI MORAL - CRISTINA ROCAS

PODÒLEGS - ORTOPEDES



CONCEPCIÓ DE VENTÓS I MAS

PSICÒLOGA TERAPEUTA HUMANISTA



VISITA A HORES CONVINGUDES

OBERT TOT L'ANY

C/ Tramuntana, 7

17130 L'ESCALA

Tel. 972 77 48 56

UN ANY DE CIUTAT PUBILLA

En la meva col·laboració en el llibret del XXXV Aplec de la Sardana lamentava, una vegada més, l'escassa assistència de vilatans en els actes sardanistes. Alhora exposava certa temença en el sentit que possiblement serien molts els escalencs que, potser no sabent donar al títol de l'Escala Ciutat Pubilla tota la veritable importància i repercussió, deixarien d'acudir als diferents actes que s'anirien programant durant l'any de Pubillatge. En el darrer paràgraf deia: *Ens plauria moltíssim que el text del meu article de l'Aplec del 2011 fos pletòric d'optimisme i que tots els meus auguris i nefastos pressentiments no es convertissin en una inoportuna realitat.*

Potser no tothom en té el mateix parer, però dissortadament, a la meua manera d'entendre-ho, els desitjos que anhelava no s'han convertit en una completa realitat. Sí, que en alguns actes hi ha hagut molta assistència, però sempre hi han aflorat els sardanistes forans-

Malgrat l'evident reducció de pressupostos, durant tot l'any de pubillatge s'han organitzat un reguitzell dels més variats actes. Els habituals, com per exemple els cursets d'ensenyament, tant els d'infants com els d'adults, no s'han pas vist incrementats. Pel que fa a les consuetudinàries audicions de sardanes d'estiu i als aplecs, ja sigui de Cinclaus, del Camp dels Pilans o de Sant Martí, tampoc no han presentat una millora pel que fa a l'assistència de persones de la localitat. Quant a l'Aplec de la Sardana, la polèmica suspensió i la posterior celebració en una data poc adient, no permeten pas fer-ne una valoració concreta. L'assistència a les conferències, presentacions, inauguracions..., també ha estat força reduïda i, dit de passada, a les dues sessions en les quals Víctor Sallés donava lliçons per ensenyar a comptat les sardanes revesses, no hi va acudir ningú de la nostra població.

Tinc la completa seguretat que, com sospitava, bona part dels empaïronats al municipi han ignorat completament el lloable nomenament, fins a l'extrem de passar-los desapercebuda tan important efemèride. És lamentable, com ho és també la poca sensibilitat de qui s'ha entretingut més d'una vegada a deteriorar el monument que ens acredita com a cinquantena pubilla de la sardana.

Darrerament s'han exposat queixes que no es fa res per al jovent, que només s'organitzen activitats per a edats infantils o per a jubilats. Si difícilment es fa acte de presència a les conferències o a les inauguracions d'exposicions, si les ballades de sardanes és una activitat caduca, si per l'elecció de la Pubilla i l'Hereu, una de unes dificultats es trobar candidats/es. Pregunta; Què es el que s'hauria de proposar? Cal tenir en compte que tot el que es programa a la vila és per a tothom sense distincions,

ni d'edat ni de sexe, i que hauria de ser com abans que, fos el que fos, hi acudia massivament tota la família: infants, joves, pares i avis.

Personalment, com ja he manifestat en altres ocasions, des que a Mataró va ser nomenada l'Escala com a **Ciutat Pubilla de la Sardana**, la nova va produir-me una entranyable satisfacció, joia que es va anar incrementant a mesura que s'acostava la data de proclamació. Per la meua part, a més d'haver col·laborat activament en tot el que m'ha estat proposat, sempre que he pogut he estat present en les diversos actes celebrats durant l'aniversari. Crec modestament que he complert amb el meu deure de sardanista i d'escalenc.

Com a notes negatives em permeto exposar que durant els darrers dotze mesos, com sol passar cada any, ens han deixat importants personalitats del món sardanista. Faré referència a quatre del traspassats, els quals, en una o altra ocasió, han participat activament en actes celebrats a la nostra vila.



1) **Antoni Anguela Dotres:** Després de llarga malaltia moria a Barcelona el 4 d'agost de 2010. Havia nascut a Manresa el 25 de maig de 1947. Era llicenciat en dret a la Universitat de Barcelona. Tenia diversos càrrecs: el director de la revista SOM, president de l'Agrupació Folklòrica Barcelona, cap de l'Àrea de Comunicació de la Federació Sardanista de Catalunya, impulsor del Grup d'informadors sardanistes de Catalunya, editor –fundador del butlletí *Infosardana* i

col·laborador habitual del programa Amunt i Avall de COM Ràdio. A la dècada dels 70, a més, l'Antoni va ser pioner de l'emissió d'espais a la Televisió, escrivint i presentant el programa Rotllana del Circuit Català de Televisió Espanyola. En el terreny personal era cap del Servei de Patrimoni Etnològic del la Generalitat de Catalunya. Guardonat amb la «Rosa d'Or» per l'Agrupació Sardanista Floricel d'Anglès, l'Obra del Ballet Popular va concedir-li la Medalla al Mèrit Sardanista els anys 1996 i 2010. L'hi he inclòs perquè, a part de la seva valuosa aportació en els diferents estaments de la nostra dansa nacional, es dona la circumstància que en més d'una ocasió havia assistit al Concert d'Estiu del CER i que, malgrat el seu delicat estat de salut va ser present, el dia 6 de febrer i els dies 24 i 25 d'abril, als actes que tenien lloc a l'Institut «El Pedró» per a la proclamació i la celebració dels actes de l'Escala Ciutat Pubilla.



2) El dia 17 d'octubre de l'any passat, a conseqüència d'haver patit un infart el dia abans en el nostre Aplec mentre ballava la sardana d'Enric Vilà de títol «Germans Vilabrú» que interpretava la cobla, «Flama de Farners», moria l'Hospital Josep Trueta de Girona, **Dolors Vilarich i Pascual**, nascuda a Manresa el 12 de novembre de 1936. Havia compost 20 sardanes, la primera de les quals «Un sentiment» va dedicar-la al seu fill que havia mort als 36 anys. Els 2008 va presentar un CD interpretat pels Montgrins, que conté les seves 12 primeres composicions, enregistrades per ordre cronològic. Els anys 2005 i 2009 va tenir dues composicions a la final de «La Sardana de l'Any».



3) **Martirià Font i Coll**, un autèntic professional de la música, nat a Bordils el 14 de gener de 1923, moria a Banyoles, on feia temps que residia, el dia tres d'aquest mes. La primera formació a la qual va perpanyer fou la Victòria, formada per joves de la comarca. El 1941 entrava a l'Emporitana de Verges, passant el 1942 a la Principal de l'Escala, mentre a l'any següent, 1943, fou un dels fundadors de la Caravana. El 1946, llicenciat del servei militar ingressa en els Montgrins per restar-hi fins al 1963. A partir de l'any següent i fins al 1978 forma part del Conjunt España, retornant als Montgrins on va romandre fins quan es va jubilar l'any 1988, havent-ne assumit la tasca de director una bona colla de temporades. Intèrpret de tible, saxo i bateria ha deixat escrites 75 sardanes totes elles amb un segell particular i molt ben valorades per sardanistes i músics.

4) El dia 16 d'aquest mes deixava d'existir a Sant Hilari de Sacalm, on es va instal·lar des de molt jovenet, **Miquel Tudela i Benavent** que havia vingut al món a Benigànim (Vall d'Albadia) el 5 de març de 1927. Era intèrpret de fiscorn, trombó de vares i violí. Ans de ser al costat de Lluís Ferrer en la fundació de la Maravella, cobla orquestra on va estar set anys, havia format part de la Casablanca i de la Vidrerense. Després passà a la



Principal de Girona, Caravana, Montjuïc, Barcelona, Ciutat de Girona, Costa Brava i Genisenca. Quan es va retirar va seguir component, depassant la seva producció les cent composicions. Per diversos motius he contret amistat amb músics de cobles i d'orquestrs. Una de les més entranyables és la mantinguda amb en Tudela. Sempre que ens veiem manteníem una animada i col·loquial conversa, la darrera de les quals tenia lloc el darrer mes de setembre en una dependència de

l'hospital de Santa Caterina on estava internat. Va compondre dues sardanes per als sardanistes escalencs: la primera «Sóc de l'Escala», que va tenir la gentilesa dedicar-la al meu germà i a mi, fou estrenada de conjunt per la Costa Brava, la Genisenca, la Ciutat de Girona, La Principal de Barcelona, a l'aplec celebrat el 26 de maig de 1985, el de la II Diada de l'Escalenc Absent. La segona, inclosa en el CD l'Escala Ciutat Pubilla, porta l'expressiu nom de «Marinera i sardanista», sardana que ha arribat a les semifinals de La Sardana de l'Any i que quan aquestes ratlles surtin a la llum es coneixerà si ha estat una de les deu finalistes. La cobla ha perdut una gran personalitat interpretativa, els sardanistes un excel·lent compositor i nosaltres un bon amic.

Vili-Gran

 <p>Bosses per a festes i celebracions, lluminadures, caramels, fruits secs...</p> <p>C/ del Port, 37 Tel. 972 77 39 59 17130 l'Escala (Girona)</p>	 <p>FUSTERIA ESTEVE RIBAS</p> <p>MOBLES A MIDA, PORTES, FINESTRES, PARQUETS, ARMARIS, CUINES, TOT RELACIONAT AMB EL MÓN DE LA FUSTA</p> <p>Carrer Riera, 50 - Tel. 972 77 05 37 17130 L'ESCALA (Girona) - E-mail: e.ribas71@gmail.com</p>
--	---

DESPRÉS DEL PUBILLATGE

L'Escala acaba de complir amb tot mereixement l'encàrrec que se li conferí ara fa un any amb el nomenament de Ciutat Pubilla de la Sardana. Una representació que, de ben segur, per la reputació guanyada dintre el món sardanístic li podia haver pervingut bastant abans de la 50a edició. La proclamació anyal de Ciutat Pubilla, instituïda per l'Obra del Ballet Popular l'any 1960, que s'ha anat succeint sense interrupció, fou atorgada per primer cop a la de Girona, cosa que no agradà gens als figuerencs puix entenien, amb raó, que la prioritat els pertocava. Així que decidiren tot seguit proclamar Figueres Ciutat Mare de la Sardana Llarga, atès que a la seva ciutat era on havia nascut la sardana actual i on n'havia rebut l'impuls decisiu del conciudadà Josep Ventura i Casas, l'Avi Pep.

Ara bé, contingències a banda, el que no hem d'oblidar mai és que la sardana és la dansa nacional de Catalunya. No cal que ho sigui, de proclamada. La sardana és quelcom més que una manifestació del nostre folklore. És l'expressió més genuïna de la nostra personalitat, la d'exercir la democràcia ben entesa i viure-la amb plenitud. A la sardana tothom hi és admès, sigui d'on sigui i vingui d'on vingui, mentre en segueixi el compàs, cosa gens complicada per altra banda. Ningú no us preguntarà qui sou ni perquè hi voleu participar. Al contrari, hi sereu rebut amb tota deferència i us oferiran la mà amicalment allargant cortesament el braç. Dintre la rotllana no hi ha distincions d'edat ni d'estaments. Dintre la germanor sardanista no hi ha graus ni cercles ni posicions. També si hom vol col·laborar voluntàriament en l'organització i muntatge de les diferents manifestacions sardanistes hi serà admès solidàriament sense cap mena de prejudici.

La sardana representa amb tota fidelitat el tarannà d'aquesta nació que hem anat fent entre tots, generació darrera generació. També l'hem creada i sostinguda entre tots: músics, compositors, poetes i ciutadans de tota condició i categoria.

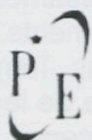
En l'aspecte musical, la nostra dansa no té parió. El seu aire és inconfusible i el conjunt instrumental que forma la cobla ben distintiu i únic. L'aportació d'innombrables compositors va fornint d'una rica i extensa col·lecció de partitures una reserva cultural de la qual podem presumir.

Vetllem, doncs, per servir aquest preat patrimoni. És el nostre deure.

Joaquim Armengol



SabadellAtlántico



Prisco Electrònica S.L.



- Sistemes de vigilància
- Instal·lacions I.C.T
- Xarxes de veu i dades
- Televisió per cable
- Fibra òptica
- sonorització
- Càmares de seguretat
- Servei tècnic

Prisco Electrònica SL
Telecomunicacions

Avgda. Girona 56 l'Escala
Tel-972771859 Fax-972776655
prisco@priscoelectronica.es
www.priscoelectronica.com



CANIGÓ

Ets llunyà i proper,
dónes abruptes als nostres Pirineus
i amagues la pedra en la boscúria.
Fores l'encanteri de mossèn Cinto Verdaguer
i en el teu vessant saberes del violoncel de Pau Casals.

Saberes i saps de dues Catalunyaes,
i el teu monestir romànic s'enlaira en càntics de bonior
dins l'abundor del cel i l'esplai de les dues Catalunyaes.
I no et quedares ni et quedaràs mai en desamor
ni la veritat la veuràs mai més escindida.

Vius la densitat dels colors
i la verdor de l'arbreda en rica saba.
Sents el clam de la natura
i no vius de l'oblit inoportú o fratricida,
puix et burxa la germanor de la inquietud humana.

Ja sempre més seràs el nostre far
i la nostra fita allunyada,
encara que et veiem proper a través del golf,
talment el retrat marí de la teva alçada,
i la força hi fita nostres massa comunes atzagaiades.

Joan Barceló i Coll



Dolors Janoher, 2011.

TABACS JOSEP M^a
EXPENDIDURIA N°3

Carrer del Port, 47
17130 L'Escala
Telèfon 972771716

CAVA DE CIGARS
BOTIGA DEL FUMADOR

BUGADERIA, LAVANDERIA
LAVANDERIE, LAUNDRY, WÄSCHEREI

DOLMON

C/ Codolar, 22
17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 015



cuina
d'especialitats
marineres

Ronda del Padró
Tel. 972 77 02 87
L'ESCALA

RESTAURANT - MARISQUERIA

Els Pescadors

Especialitats marineres
Casaments - comunions - àpats

Davant del mar - Obert tot l'any
Tel. 972 770 728 - Port d'en Perris, 5

100% 75% 50% 25% 10% 0%

C A N I G O

imbremts

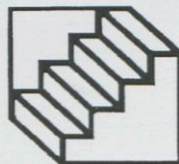
c/ de la marca, 5
tel. i fax 972 50 89 97
17600 figueres - l'empordà
e-mail: grcanigo@intercomgi.com



INSTAMENT

Instal·lació i manteniment
d'aigua, gas, electricitat
i calefacció

C/ Rusiñol, 28
Tel. 972 770 649 - Fax 972 773 452
17130 L'ESCALA (Girona)



Estudi i Servei
ASSESSORIA EMPRESARIAL

C/ Puig, 3 - Telèfon: 972 772 177
17130 L'ESCALA



Flama, de Francesc Targa i Benet,
Premi Ciutat Pubilla del Concurs fotogràfic sardanista Joan Lassús 2010



MERCERIA - LLENCERIA - CONFECCIÓ

Santa Màxima, 37 - Tel. 972 770 478
17130 L'ESCALA (Girona)

JULI PERRUQUERIA

C/ de la Torre, 45, 1r pis
Tel. 972 77 01 18
17130 L'ESCALA

HERMANOS
RIBAS MOLINA S.C.

ELECTRICITAT - FONTANERIA
CALEFACCIÓ - GAS

Av. de Girona, 6 i Rubens, 2
Telèfon: 972 770 655
17130 L'ESCALA (Girona)

Ò l'e
Òptica l'escala

C/ Maranges, 13 - Tel. 972 770 986
17130 L'ESCALA (Girona)
opticalescala@telefonianet



Camí Ample, 1
Avda. Ave Maria, 1
Tel. 972 774 558
L'ESCALA

JARDINER

Joaquim Parals Moner



Av. Girona, 41 A-2
17130 L'ESCALA
Tel. 659 140 019

Roser Montsant
estilista



C/ Gràcia, 3
Tel. 972 774 288
L'ESCALA

P
E
R
R
U
Q
U
E
R

U
N
I
S
E
X

A

JUYNOR

Carrer de Gràcia, 4 - Tel. 972 770 747
Avda. Riells, 70 - Tel. 972 773 286
L'ESCALA

UN ESCALENC FERIT A LA BATALLA DE L'EBRE ARRIBA A PEU A L'ESCALA

Som molts els qui coneguèrem en Joan Callol Callol, en *Ratxalet gran*, l'home que tingué l'honor de viure tota una centúria i uns dies més.

Era fill d'en Rafel Callol i Pascual, el qual en dues ocasions fou alcalde de l'Escala a més de regidor en altres corporacions municipals. Tenia l'ajuntament ben a prop puix vivia com a llogater a la casa d'en Pepito Tià a la mateixa plaça anomenada de la República, o sigui la de l'Ajuntament.

En els meus temps hi havia el taller mecànic de can Solà, el qual vivia a dalt, al primer pis, amb llur família.

Quan ja s'havia traspassat l'equador de la Guerra Civil, en Joan, malgrat ja tenir més de trenta anys, estar casat i ser pare d'un nen, en Josep-Maria, el cridaren a files.

I no ho feren per anar a fer d'assistent d'un capità o d'un coronel, sinó per agafar una arma i anar a lluitar al front, ni més ni menys que a la batalla de l'Ebre.

La seva fila, la simpàtica i agradable Francisca, fent un esforç de memòria, tot i que no disposa de les dades suficients, procura explicar-me tot el que sap amb uns ulls que li brillen d'emoció tot i els molts anys transcorreguts.

Però el pare, és sempre el pare, per més lluny que sigui el record de la seva vida i més quan encara ella no havia arribat al món. El meu pare –em diu ella– era molt reservat i no ens explicava gaires coses. Ni a casa seva saberen que a la batalla de l'Ebre les passà al límit de les forces humanes. En aigües del Segre hagué de caminar no se sap quant amb l'aigua que li arribava al coll.

El resum de tot, pel que respecta a en Joan, és que resultà ferit de bala en un peu. Com pogué, es posà en mans d'un sanitari perquè li practiqués les primeres cures. Li recomanà que el visités un metge, cosa gens fàcil en aquelles circumstàncies, ja que la ferida li feia molt poca gràcia.

La Francisca es recorda que el seu pare li explicà que estant ell hospitalitzat, veié en un racó, com si fos abandonat, un soldat molt malferit, a les portes de la mort. –El pare em digué: em penso que d'aquesta, es va morir. Jo m'hi vaig acostar i li vaig dir: –I tu, qui ets noi? Amb veu molt feble em respongué: –Sóc en Gaspar d'Orriols.

De fet, l'hi havia d'haver dit que era en Genís Serrats, ja que Gaspar era el seu àlies que el féu tristament famós i el qual emprava en la seva macabra actuació com a capatàs del terrible comitè d'Orriols.

El pare de la Francisca no s'equivocava en sospitar que d'aquella en Gaspar no se'n sortiria.

Fetes les consultes de rigor, he constatat que el govern de la República, avergonyit del comportament del comitè d'Orriols, dictà un anunci de requisitòria contra en Gaspar i els seus directes col·laboradors, tots els quals foren processats en el sumari instruït per assassinats, detencions il·legals, robatoris i altres delictes.

L'escampada del grup fou total, però l'únic que marxà al front de guerra fou precisament el seu capitost, en Gaspar, on morí, segons es llegeix en les seves dades biogràfiques. Això concorda amb l'explicació que el pare de la Francisca li féu quan ella fou grandeta. Efectivament, com ell presentí, morí en el front.

I tornant amb en Joan malferit, la reacció fou ràpida i contundent, però temerària. –Jo me'n vaig a l'Escala, es digué, i allà que em curi el metge del poble.

D'existir algun llibre que recopili les proeses de fets succeïts durant la guerra, que ben segur n'hi ha de publicats, la d'en Joan també hi tindria cabuda.

Ferit com estava, i precisament del peu, elemental per poder-se moure, començà la llarga caminada que tenia per davant: arribar de l'Aragó a l'Escala.

Estones caminant, altres fent el que ara en diem autostop, parant camions, carros, tartanes i tot el que trobava, anava fent quilòmetres per carreteres, camions, dreceres i descampats, demanant menjar quan passava per algun poblet. Patí gana, set, decaïments, cansament. Tot el que us podeu imaginar.

En les gestes, i aquesta ho era, sempre hi juga el seu paper la sort i en Joan la tingué en no trobar durant el seu llarg i penós èxode cap delator, cap dels temibles controls militars o de milicians, ningú que el deturés.

A empentes i rodolons ell anava fent. S'hi estava jugant la vida, puix els desertors, ferits o no, ja sabien què els esperava. Una bala i a dins el clot.

La vida, aleshores, valia molt poca cosa. Això quedava aviat solucionat en una cuneta de carretera, en un camí, en un bosc, en cementiris, en descampats i si convenia en plena via pública.

Fos com fos, per més difícil que semblés, per més sol que es trobés, el fet és que en Joan, el noi gran de can Ratxalet va arribar, aquí caic i allà m'aixeco, a l'Escala, el destí proposat.

La memòria de la seva filla Francisca s'aviva de nou per enllaçar-la ja amb els fets que es produïren quan el seu pare entrà al poble. En Joan procurà que fos de nit, puix la guerra, recordem-ho, estava en dansa i no

calia que fos vist per ningú. En el moment menys pensat et podia descobrir un delinqüent.

Quan tothom dormia i la foscor embolcallava un poble amb un esdevenidor incert, el primer que féu fou anar a picar la porta del número 5 del carrer de Gràcia, aleshores Pi i Margall. Era la casa del seu cunyat, en Joan Callol i Sagró 'Joan Duc', mestre d'obres i que a la postguerra seria jutge de pau de l'Escala.

Una trucada brusca, que trencava el silenci de la nit, en uns moments com aquells n'hi havia per alterar la persona més serena, més flegmàtica.

En 'Joan Duc' baixà i amb molta precaució obrí mig pam la porta sense deixar-la d'aguantar. La tancà immediatament com si hagués vist un fantasma sortit d'una caverna de l'edat de pedra. I és que per a ell el que tenia davant seu era un fantasma. Veié una ombra en forma de persona que anava fet un bohemí, pelut de cara d'uns quants dies, demacrat, amb quatre parracs que el cobrien. No tingué temps de veure gaire més coses perquè li tirà la porta pels nassos. Ni un ni l'altre pronuncià una sola paraula. Ni el respirar se sentiren.

En «Duc» no havia posat encara el peu en el primer esglaó de l'escala que menava a dalt, quan sentí un altre cop, més fort i sec que l'anterior.

Es repetí la mateixa escena d'obrir i tancar la porta. Duresa de cor per la part de dins i frustració per la banda de fora.

Desconcertat l'amo de la casa de tot el que estava passant, que ja no sabia com sortit d'aquella inquietant i inesperada situació. Es deuria dir: –qui deu ser, què voldrà d'on surt, quines intencions porta?

Ben aviat ho sabé. Fou necessari, però, sentir per tercera vegada l'esfereïdor i ja preocupant cop de puny a la porta.

Ara, ja escarmentat, l'home rebutjat, que ni en la casa del seu parent trobava acollida, se n'assegurà bé.

Quan veié que per tercera vegada s'obria la porta, en el moment d'anar-se a tancar de sobte, com en les dues primeres ocasions, encara li restaren forces per posar-hi el peu a la part baixa i evitar així trobar-se-la novament als nassos.

Per primera vegada algú parlà. Fou en Joan, 'l'home fantasma'. Amb un petit fil de veu, que li sortia del fons del seu defallit cos, li siguió: –sóc en Joan, en Ratxalet, el teu cunyat, estic ferit, no tingueu por.

Si fos un escriptor, un novel·lista, cosa que lamento molt no ser-ne, aquí tindria un filó per continuar unes quantes pàgines més, fins que la imaginació digués prou i aneu a saber si em sortiria una novel·la. Però anem a la realitat dels fets que m'està relatant la filla d'en Joan Callol, la Francisca.

Una volta viscudes les primeres escenes emocionals, que indubtablement es produïrien, enmig d'una gran convulsió i neguit sentimentals per



En Joan Calloll, al terrat de la fàbrica de salat de casa seva, on precisament fou amagat mentre el guarien de la seva ferida al peu. Al seu darrera es veu el vell escorxador.

trobar una ràpida solució a aquella penosa situació que podia acabar amb la vida d'una persona i més concretament d'un familiar, acordaren anar ràpids

Immediatament, prenent totes les precaucions hagudes i per haver, el traslladaren a la segona planta de la fàbrica de salat, situada allà mateix, al carrer Escorxador, tocant les roques d'en Guillem. Aquí en Joan s'hi estigué fins que es curà del tot, sense moure-se'n mai. A les hores dels àpats, amb molta cautela, li portaven el menjar i tot el que li fes falta. S'imposà un rigorós pacte de silenci, que mai no es trencà.

S'escollí aquest lloc per la discreció del mateix, per ser apartat del centre del poble i perquè en Joan no fos vist pel seu propi fill. Josep-Maria, el qual sense voler i amb la innocència pròpia d'una criatura l'hauria pogut delatar.

Aquesta estratègia tampoc era cap novetat ja que es coneixen molts casos de persones amagades durant la guerra que els seperaven de llurs fills o nebots menors d'edat per tal de no posar-los, sense voler, en mans dels botxins.

Una vegada tingueren en Joan a resguard i aprofitant la foscor de la nit, anaren a notificar-ho als seus pares, els quals, no cal dir, s'emportaren una gran sorpresa, alhora que una profunda alegria puix que no solament sabien que el seu fill vivia. sinó que el tenien aquí, a l'Escala.

Mentre, sense esperar un instant, algú avisava el metge que devia ser el doctor Bergadà, el qual tenia la casa i el consultori en l'actual passatge Bonaire, tram que s'uneix amb el passeig Lluís Albert, molt a prop, massa, del comitè antifeixista.

Aquest hi anà immediatament per practicar-li les primeres cures. A partir d'aquell dia, anà a visitar-lo a diari.

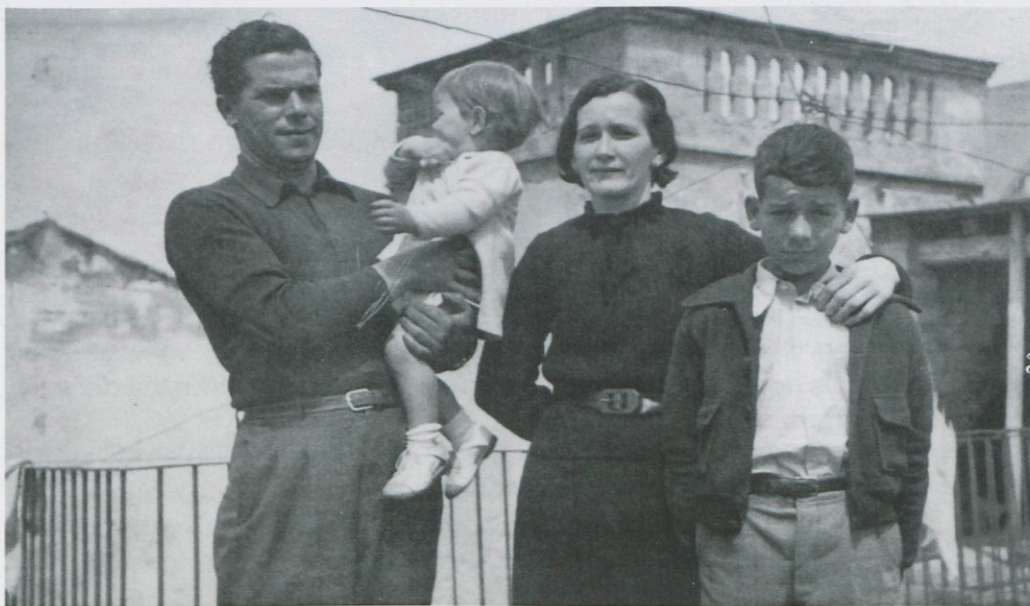
Arribats aquí, els records que encara serva la Francisca del que sap del seu pare donen un gran salt per ja situar-lo al nord, a Sant Sebastià, en la zona anomenada nacional.

No se sap com i quan exactament hi arribà. Deuria tenir la seva història que en Joan s'emportà a la tomba sense deixar-ne rastre.

El que sí sap la Francisca és que el seu pare es trobà a la ciutat donostiarra amb dos escalencs més: en Josep Sastre Berta «Pepe Gall» i en Joan Ballesta i Pujol «Joan Sabaret», ambdós flequers i botiguers.

Tota somrient, em diu la Francisca, ara ja una mica més relaxada que el seu pare, que era una bona persona però no home d'església, fou invitat per en Joan Ballesta, que ell sí que era catòlic practicant, a anar a missa els diumenges, puix a Sant Sebastià, que ja era zona nacional, el culte religiós no sols era permès, sinó propagat.

Hi accedí però amb una condició molt curiosa: que cada diumenge havien d'anar a una església diferent. —Això està fet, li respongué en Joan Ballesta—.



A la foto, d'esquerra a dreta, en Joan Callol, amb la seva filla Francisca als braços quan tenia un any; la seva dona, Lola Sastre Rodeja, i el fill del matrimoni, Josep-Maria, el qual anà a residir a Sant Feliu de Guíxols, on morí força jove, casat i emmainadat.



En Joan Callol i Callol, rebent a casa seva l'homenatge de l'Ajuntament en la persona del Sr. Alcalde i del poble de l'Escala, el dia que en Joan complia 100 anys de vida.

Però com que tots tres feien pena de la manera que anaven vestits quan no anaven uniformats, en Joan Callol que era el qui tenia més calés de tots tres, (potser a casa seva l'havien proveït quan vingué a l'Escala) féu fer, pagant-ho ell, un vestit per a cadascú i així pogueren anar a missa mudats com un tupí.

Això sí, em diu ella, quan tots tres es trobaren a l'Escala, una vegada acabada la guerra, en Pepe Sastre i en Joan Ballesta tornaren al meu pare els diners que li havien costat els vestits que els havia comprat...

I aquí s'atura la pel·lícula sense tenir continuació. Ens quedem sense conèixer el seu final que, això sí, fou feliç perquè en Joan, com els seus altres companys, tornà del front i ple de vida es dedicà a la indústria del salat durant molt temps.

Ah, em descuidava de dir que en Joan augmentà la família amb l'arribada a la llar familiar d'una nena molt bufona, la petita Francisca, l'any 1941.

I tal com hem dit en començar la meva col·laboració al programa de l'Aplec de la Sardana, en Joan Mallol ocupa el quadre d'honor dels escalencs que han viscut un segle.

Ricard Guanter



Cruïlla històrica, de Robert Carmona i Coll

130 disset

L'Escala psg Marítim n° 1



Plaça Major, 1
SANT MARTÍ D'EMPÚRIES
17130 L'Escala (Girona)
Tel. 972 77 00 53
www.esculapi.com
info@esculapi.com

L'ESCULAPI
Restaurant - Pizzeria

GARATGE FERRER, S.L.
SERVEI OFICIAL CITROËN



c/. Closa d'en Llop, 81 - 17130 L'ESCALA
Tels. 972 771 264 - 620 107 256
Email: garatgeferrer@activain.com

PLANXA I PINTURA



**Distribució i venda
de productes congelats**

c/. Closa d'en Llop, 108 - 17130 L'ESCALA
Tel. i Fax 972 77 04 04
www.icetitius.com i info@icetitius.com

TAXIS AYALA

Més de 40 anys al seu servei



Alfons: 619 75 02 40
Anna: 609 62 07 65
Nit: 660 23 64 03
taxisayala@hotmail.com

Carrer Ponent, 8-B · 17130 L'ESCALA (Girona)

**HOTEL
RIOMAR**



17130 **SANT MARTÍ D'EMPÚRIES**
Tel. i Fax 972 77 03 62
www.riomarhotel.com

eo!tech
www.eotech.es informàtica

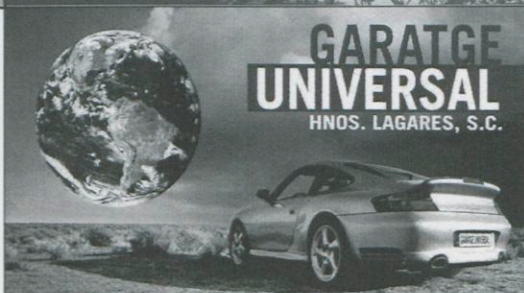
Reparació
Venda de material
Servei tècnic
Manteniment



Av. Riells 29, L'Escala - 972 77 23 14



**GARATGE
UNIVERSAL**
HNOS. LAGARES, S.C.



CLOSA DEL LLOP, 78 - 17130 L'ESCALA
TEL. 972 771 174 // FAX. 972 775 474

PLOU

Plou i prou.
De pressa no en tinc,
però passa el temps
i puc ben dir
que el mar de fons
sobta en la nit
i vull dormir.
Però pressa no en tinc
perquè sento ploure
i estic bé al llit.

SALT DE L'AIGUA

El sol espurneja a la persiana,
desdobra les teules roges del davant,
el vermell penetrant de la magrana
fon les paraues boges
que afloren intenses, xiuxiuejades.
El salt de l'aigua s'interna cova avall.

Assumpció Costals

L'APLEC, ALEGRIA DE PRIMAVERA

Renovar-se és viure. A la primavera tot torna a la vida, de tants i tants bells colors.

Benvinguda a l'Aplec de la sardana i que el sol brilli aquest dia! I les flors dels ametllers ens emplenin d'il·lusions, que aviat arribaran els dies d'estiu, amb sardanes a la platja i havaneres i que entendreixen el nostre cor.

L'Aplec és l'inici de dies feliços. Com papallones «aletejant», la sardana ens emplena d'alegria.

Esperem que Víctor Sallés i el Comité Sardanístic portin la sardana a les Ruïnes d'Empúries com l'any passat.

Nostra dansa catalana precedeix els dies de calor, sol, i turisme. Moltes persones passejaran pel magnífic Passeig Marírim de l'Escala i platges.

«Visca la primavera «trompetera» que diu adéu a l'abric. Visca l'Aplec

Maria Henriod

L'experiència de
cinc generacions
al servei del client



VICENS ASSESSORIA

Assessoria d'Empreses
Assessoria Fiscal, Comptable
i financera
Assessoria Jurídica

T TORRENT ADVOCATS

VICENS MEDIADORS

Agència d'Assegurances exclusiva de:
Núm. Reg.: D.G.S.F.P.:C0723B17488115

Agència d'Assegurances
A'd'a
COL·LEGIAT
NÚMS:
13.976
51.193 - 69.129



SEGUROS E INVERSIONES

Av. Girona, 34 - Apartat de Correus, 33
assessoria@vicens.cat - mediadors@vicens.cat
Tel. 972 770 424 - 686 961 317 - Fax 972 774 148
17130 L'ESCALA (Girona)



MFM

Instal·lacions i reparacions de llum i
aigua:

- Sistemes de calor i fred
- Domòtica
- Alarmes
- Regs automàtics
- Enllumenats públics
- Energies renovables
- Descalcificadors i sistemes de
purificació de l'aigua

Servei
Les
24h

Miquel Fernández Manjón Tel.: 972 77 67 69
Mbl.: 629 63 63 66

CARME



PERFUMERIA - NETEJA I PINTURES

Av. Montgó, 14 - Tel. 972 77 60 87
17130 L'ESCALA



servivac.com
The site of your holidays

VACANCES
AL MILLOR PREU

PERGAMI
PAPERERIA TÈCNICA

DISSENY GRÀFIC, MATERIAL ESCOLAR, MATERIAL OFICINA,
FOTOCÒPIES EN COLOR, FOTOCÒPIES EN B/N
PLASTIFICACIONS, ENQUADERNACIONS, SERVEI DE FAX
PREMSA, OBJECTES DE REGAL, LLAMINADURES

Ronda el Pedrò, n° 11-12, l'Escala
Tel/Fax: 972 77 27 50
pergami.escala@hotmail.com

SINGULARITATS ESCALENQUES

L'Escala, com he dit sempre, per mi és la vila més bonica de la Costa Brava. En el recorregut des de Blanes fins a Portbou també n'hi ha de boniques, però la nostra població té una bellesa inigualable. Només cal llegir *Passejant per l'Escala*, de Pere Guanter i Subirà, i observar les nombroses fotografies que conté per adonar-nos del seu encant.

El llibre de Guanter convida els escalencs a conèixer, pam a pam, el lloc on vivim. Compara l'Escala d'uns anys enrere amb la d'ara; tàctica idònia per fer-nos adonar dels canvis i avenços que, en el decurs d'uns anys, hem anat experimentant. Jo no tornaria a l'Escala de la meva infantesa. La d'avui en dia és més alegre, més viva, més lluminosa, més nova...

La lectura del llibre esmentat m'ha suggerit pensar en l'Escala i m'he sentit inspirada a escriure quelcom que estigui relacionat amb ella. En el butlletí, número 25 de la revista El Casal «Jardi del Pedró», de l'Escala, corresponent al quart trimestre de l'any 2009, vaig publicar-hi un article amb el títol «L'Escala: trets característics». Hi destaco la Platja, el Cementiri Mariner, l'Alfolí de la Sal (Pòsit Vell), la Columna Emporitana, el conjunt Arqueològic d'Empúries, la Casa de la Punxa, el Museu de l'Anxova i de la Sal, les Torres de Defensa del Pedró i de Montgó... Ara, en aquesta ocasió assenyalaré poèticament l'Escala i els seus entorns i remarcaré allò que la Platja té de singular.

L'Escala, situada arran del mar, gaudeix d'una infinitat de cales de sorra blanca i fina. Cingles formats per esqueixats turons que moren a l'aigua. Coves profundes que embelleixen, en gran manera, l'abrupta costa, banyades per verdoses aigües cristal·lines. Esculls turgents que emergeixen a la superfície marítima amb aire de pompositat i distinció. Prop de la costa, els tamarius. A l'interior segueix la flora típicament mediterrània, rica en plantes aromàtiques i pins...

Dins d'aquest immens quadre d'art natural s'hi troba un cúmul d'elements diferents, singulars, que són la mostra ineludible de la nostra identitat com a escalencs. Són molts els components que destaquen en la mena de puzle que conforma l'Escala i que és la icona virtual del nostre municipi.

Destaco els que són part integrant de la Platja.

Els norais –coneguts popularment per pilons– daten del segle XVIII. Són els antics amarradors. S'hi amarraven les embarcacions de pesca i els vaixells de sabotatge. De forma de torre, generalment es feien de pedra, morter i pasta. Com que estan sotmesos a un continu desgast, a causa de les inclemències del temps i de la força de les ones que hi baten amb fúria, quan l'embranchida és provocada pel temporal, les estructures es deterioren.



Els Pilons

Els pilons de la Riba gran són una meravella que cal cuidar. Unes joies arquitectòniques naturals que l'Escala sempre ha procurat de mantenir i de conservar. Són peces del museu paisatgístic natural que recorden l'antic port pesquer. Sempre s'han mantingut estàtics en el seu lloc de naixença, tot i els fortíssims embats del mar que han hagut de patir.

Els pilons de Cadaqués (bastant semblants als nostres) recentment han sigut pintats de blanc perquè la seva estructura es deteriorava i per respectar el costum d'antany que consistia en pintar-los de blanc perquè fossim més visibles. Aquest fet, lògicament, ha provocat polèmica entre els seus habitants. Uns hi estan a favor; altres, en contra. L'Escala, sortosament, els conserva en el seu estat natural i ho considero encertat. En canvi no seria forassenyat –segons la meua opinió– pintar de blanc la vela de pedra granítica del monument dedicat a la gent del mar, situat a la part alta de la Punta. Es faria més visible des de lluny. A més, el color blanc li seria adient tractant-se de la reproducció escultòrica d'una vela llatina i la blancor contrastaria amb la grisor del sòl on està ubicada.

Aquest suggeriment el vaig exposar a l'article «Vela blanca vora el mar», en la revista Casal del Jubilat «Jardí del Pedró» corresponent al segon trimestre de l'any 2009. Però, no va quallar.

La **Roca del Cargol** distingeix l'antiga platja de les barques, anomenada, actualment, Platja. Escull gegantí, emergeix airós, no gaire lluny de la llongada. És una mena de monument marí que afronta els temporals amb valentia, tot i estant, a vegades, cobert completament d'escuma blanca. Sotmès als forts embats de les ones, amb els anys ha esdevingut desgastat, blanquinós, llimat... però no afeblit. Resta ferm al seu lloc a l'espera que alguns banyistes temeraris s'hi apropin.

Aquesta immensa roca, admirada per escalencs i forans, ha sigut immortalitzada per mitjà d'una bonica i airosa sardana que el compositor escalenc, Josep Vicens i Juli «Xaxu», ens ha deixat. És una peça musical digna de format part del valuós patrimoni escalenc.

La **Casa de la Punxa** que data de l'any 1919 és el nom popular de la Garita de l'Escala. La seva façana és d'una bellesa captivadora. Edifici gran, d'una originalitat extraordinària. El que més hi destaca és l'altíssima i majestuosa torre que la distingeix enormement. És un dels edificis emblemàtics més atractiu.

La **Casa del Gavià** és una edificació original, ubicada al costat esquerre de la Platja. S'aixeca per sobre d'un superb roquissar conegut per Roques d'en Guillem, que li serveix de fonament i de base a manera de pedestal. Edifici de façanes de pedra, construït sobre pedra, té una



Roca del Cargol



Casa de la Punxa.

fesomia que el caracteitzza pels detalls típicament mariners. La seva estructura contrasta amb les cases veïnes, gairebé totes pintades de blanc. El nom li ve del gavià blanc, de grans dimensions, que corona la torre. Un ocell marí que resta quiet mentre no fa vent. Si aquest bufa amb força, gira ràpidament donant voltes sobre la seva base.

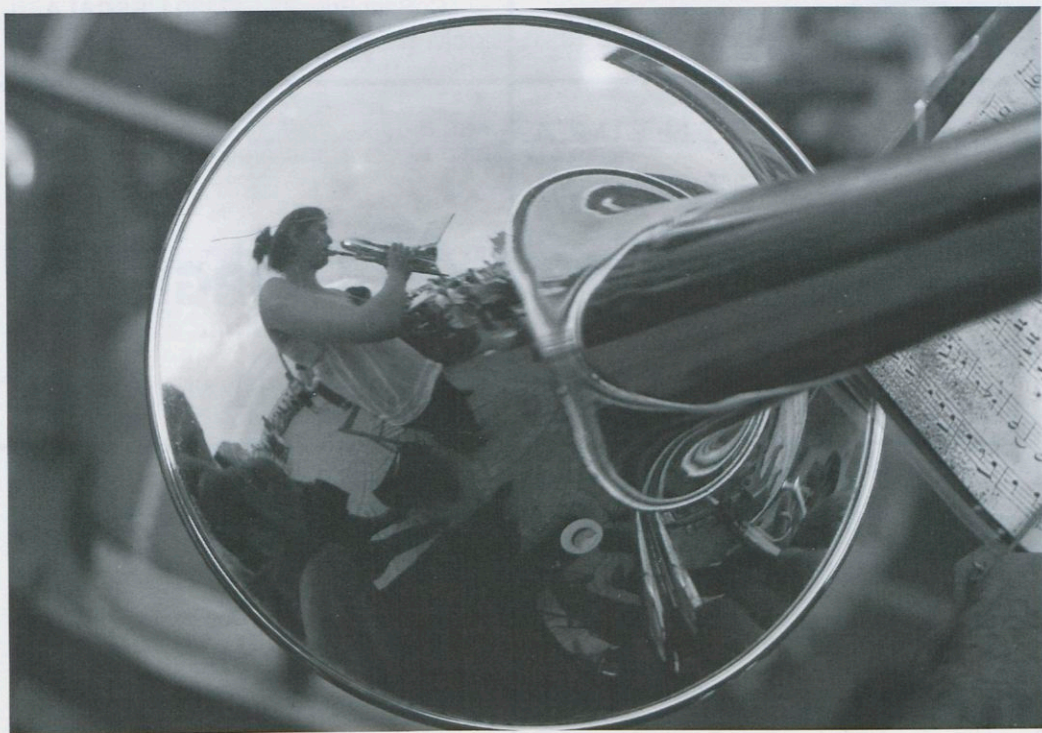
Aquest edifici fou propietat de Joaquim Folch i Torres (germà de l'escriptor Josep Maria). Des de l'any 1987 és part important del patrimoni escalenc després que l'Ajuntament de l'Escala el comprés.

Pilar Pellicer, de Gispert

L'Escala, 23 de març de 2011



La Casa del Gavià.



Fiscorn, de Francesc Targa i Benet, 1r Premi del Concurs fotogràfic sardanista Joan Lassús 2010



Merceria Llenceria
Novetats
Tuti

C. del Pont, 41
17130 L'ESCALA
Tel. 972 770 756

Excavacions
JOAN BLANCH OLIVERAS

C. Sant Briu, 73 - 17130 L'ESCALA
Tel. 686 993 943

PLANXA I PINTURA
autoPlacid

Reparació de vehicles de totes les marques

Jaume Aiguabella Ros

Closa d'en Llop, 64 - 17130 L'ESCALA (Girona)
Tel. 972 776 100 - (699 462 013)
Fax 972 776 101 autoplacids@espai-i.com



BURGER46
DESDE 1989



BOSCH
A.P.I.

Miquel Bosch i Gardella

C/ Enric Serra, 2 - Tel. i Fax 972 770 002
C/ Palau, 4 - Tel. 972 771 505
Fax 972 770 616
17130 L'ESCALA

Can frigola



Pa cuit amb llenya

C. del Mar, 15 - Tel. 972 770 344 - L'ESCALA

Quintana
Perruquer

PERRUQUERIA PER A HOMES
c/ del Mar, 20 • 17130 L'ESCALA
Tel. 972 77 21 89

EL

C.E.R.

us desitja un bon Aplec

índex

- 1 Benvinguts a l'Aplec **Estanislau Puig i Artigas**
Alcalde de l'Escala
- 3 Convit a l'Aplec **Comissió Organitzadora**
- 5 Pubilles de la Sardana de l'Escala
- 7 En record i homenatge a Montserrat Pous i Sabadí
- 9 Vola, Montse, vola **Jordi Gallegos**
- 11 Missatge dels actes de la Ciutat Pubilla **Parlament a càrrec del Sr. Bartomeu Duran i Olària**
- 15 Missatge al món sardanista d'Organyà **Xesco Espar**
- 19 Premis Sardana 2011
- 21 Actes previs de l'Aplec
- 23 Programa
- 25 Les estrenes i reestrenes de l'Aplec
- 27 Un any sardanista intens gràcies a vosaltres **Jordi Gallegos**
- 33 Merescut homenatge a dos veterans
compositors de sardanes: Tomàs Gil i Joaquim Soms **Jordi Gallegos**
- 49 Enric Morera i la primavera **Emili Casademont i Comas**
- 53 Les sardanes d'Albert Einstein **Lluís Colomeda**
- 57 Allà, on hi canten els àngels **Quim Gibert**
- 61 Encara queda camí per fer **Pere Juhé**
- 65 La sardana, bonica dansa **Pilar Pellicer, de Gispert**
- 69 Un any de Ciutat Pubilla **Vili-Gran**
- 73 Després del Pubillatge **Joaquim Armengol**
- 75 Canigó **Joan Barceló**

79 Un escalenc ferit a la batalla de l'Ebre
arriba a peu a l'Escala

Ricard Guanter

87 Plou. Salt de l'aigua

Assumpció Costals

87 L'Aplec, alegria de primavera

Maria Henriod

89 Singularitats escalenques

Pilar Pellicer, de Gispert



Vestit de gala, de Sergi Corral i Buela

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a feiç terme.

Nota:

La Comissió Organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho.

Edita: CER L'ESCALA

Portada: F.X. Vilà-Mitjà

(900 exemplars) imprimeix: Gráf. Canigó. Figueres



LA PRINCIPAL DE L'ESCALA

Temporada 2011-2012

Flabiol:	Núria Casamort i Llos
Tibles:	Marc Hidalgo i Borrell Coral Puntí i Tortellà
Tenores:	Xavier Alsina i Lloret Judit Ferrer i Recasens
Trompetes:	Zoel Codolà i Duch Pau Costal i Fortnells
Trombó:	Joan Casals i Solés
Fiscorns:	Laia Miralbell i Estepa Cristina Cortés i Gibert
Contrabaix:	Alexa Ruscalleda i Vilà

CAMPING / CARAVANING



COSTA BRAVA

Camping Bungalows Caravaning



www.campingscala.com

